

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy a sportu

**Volnočasové aktivity hráčů florbalu v dorostenecké kategorii
v Hradci Králové**

Bakalářská práce

Autor: Marek Čížek

Studijní program: B7505 Vychovatelství

Studijní obor: Pedagogika volného času se zaměřením na tělesnou výchovu a sport

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Roztočil

Hradec Králové

2016

Zadání bakalářské práce

Autor: Marek Čížek
Studium: P13981
Studijní program: B7505 Vychovatelství
Studijní obor: Pedagogika volného času se zaměřením na tělesnou výchovu a sport

Název bakalářské práce: **Volnočasové aktivity hráčů florbalu v dorostenecké kategorii**

Název bakalářské práce **AJ**: After-school activities of floorball players in the junior category

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Zjistit, jaké další aktivity - sportovní, kulturní, společenské - vyhledávají registrovaní hráči florbalu ve věku 14-19 let. Výzkum je součástí širšího projektu, který se zabývá volnočasovými aktivitami sportovců v dorostenecké kategorii. Metody: dotazování, statistické hodnocení.

HODAŇ, Bohuslav a DOHNAL, Tomáš. *Rekreologie. 2., upr. a rozš. vyd.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 281 s. Monografie. ISBN 978-80-244-2197-1.
KYSEL, Jiří. *Florbal: kompletní průvodce. 1. vyd.* Praha: Grada, 2010, 141 s. Sport extra. ISBN 978-80-247-3615-0.
SAK, P. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů.* Petrklíč, 2000.
SPOUSTA, Vladimír, et al. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: Úvod do studia pedagogiky volného času. 1. vyd.* Brno: Vydavatelství MU Brno, 1994. 183 s. ISBN 80-210-1007-X.

Garantující pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Roztočil
Oponent: PhDr. Ivan Růžička, PhD
Datum zadání závěrečné práce: 12. 1. 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 11. 7. 2016

Marek Čížek

Anotace

ČÍŽEK, Marek. Volnočasové aktivity hráčů florbalu v dorostenecké kategorii. Hradec Králové: Pedagogická fakulta, Univerzity Hradec Králové, 2016. 58 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se skládá z teoretické a empirické části. V teoretické části jsou nejprve vymezeny základní pojmy související s oblastí volného času, kde je popsáno jeho historické vnímání, funkce volného času. V následujících kapitolách je popsáno trávení volného času mládeže a charakterizování této sociální kategorie. Dále nás práce seznamuje s vývojem florbalu a základními pravidly tohoto sportu. Závěrečná kapitola pak pojednává o městu Hradec Králové, v jehož okolí byl prováděn výzkum a sběr dat.

Empirická část je kvantitativně zaměřená na výzkumné šetření, při kterém se uplatňuje dotazníková metoda a zjištění základních údajů od registrovaných hráčů florbalu dorosteneckého věku z florbalových oddílů v Hradci Králové a okolí. Praktická část zkoumala, které další aktivity – kulturní, společenské či sportovní hráči florbalu ve věku 14 – 19 let vyhledávají. Výzkum se zaměřuje i na chápání volného času samotnými hráči, zda vnímají florbal za svůj volný čas, ale také jakou formu trávení volného času uplatňují. Jestli svůj volný čas využívají aktivně a věnují se užitečným aktivitám nebo právě naopak se ve volném čase zabývají rizikovými činnostmi.

Klíčová slova: volný čas, využití volného času, florbal, mládež, adolescence

Annotation

ČÍŽEK, Marek, *After-school activities of floorball players in the junior category*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2016. 58 pp. Bachelor Thesis.

The thesis consists of theoretical and empirical part. In the theoretical part there are defined basic concepts related to the area of free time, which is described by its historical perception, function of free time. The following chapters describe the leisure time of youth and characterize this social category. Furthermore, our study introduces the development of floorball and basic rules of the sport. The final chapter discusses the city of Hradec Kralove, around which was conducted research and data collection.

Empirical part is quantitatively focuses on research in which applies inquiry and establish baseline data of registered players floorball Midget age of floorball clubs in and around Hradec Králové. The practical part examined by other activities - cultural, social and sport floorball players aged 14-19 years seek. The research focuses on the understanding of free time of the players, whether they perceive floorball for their leisure time, but also as a form of leisure apply. If they use their leisure time actively and spend time with useful activities or just the opposite in their spare time engaged in hazardous activities.

Keywords: leisure, recreation and leisure, floorball, youth, adolescence

Obsah

Úvod	8
1 Teoretická východiska	10
1.1 Volný čas.....	10
1.1.2 Historie a vývoj volného času	11
1.1.3 Funkce volnočasových aktivit.....	13
1.1.4 Výchova mládeže ve volném čase.....	16
1.2 Mládež.....	17
1.2.1 Charakteristika mládeže	17
1.2.2 Adolescence	18
1.2.3 Sociálně patologické jevy ve volném čase mládeže.....	20
1.3 Florbal	21
1.3.1 Charakteristika florbalu.....	21
1.3.2 Historie florbalu	22
1.3.3 Historie florbalu v České republice.....	23
1.3.4 Vývoj florbalu	25
1.4 Hradec Králové	26
2 Praktická část	28
2.1 Cíl a hypotézy	28
2.2 Metodologie	29
2.3 Charakteristika výzkumného souboru:.....	31
2.4 Výsledky výzkumného šetření a diskuse	33
2.4.1 Základní údaje	33
2.4.2 Čas strávený florbalem.....	40
2.4.3 Volnočasové aktivity.....	44
2.5 Vyhodnocení hypotéz.....	51
Závěr	54
Seznam pramenů.....	56
Internetové zdroje.....	57
Seznam tabulek.....	58
Seznam grafů	58
Příloha	i

Úvod

Bakalářské práce na téma volnočasových aktivit florbalistů byla vybrána hned z několika důvodů. Hlavním z nich je, že se sám aktivně věnuji florbalu a mám s ním již dlouholeté zkušenosti v různých rolích. Jednak jako hráč hrající čtvrtým rokem celostátní soutěž, tak také jako rozhodčí. Ve funkci rozhodčího se u florbalu pohybuji čtyři roky a vlastním licenci D, což znamená, že řídím převážně vyšší soutěže, hrající se na regionu. Dále částečně působím jako asistent trenéra u starších žáků, kdy bohužel s dětmi kvůli časové vytíženosti jako rozhodčí a hráč nemohu jezdit na jejich víkendové turnaje, a tak se účastním pouze tréninků v týdnu. Díky tomuto sportu jsem se také seznámil s celou řadou hráčů a hráček nejrůznějších úrovní a poznal spoustu lidí, kteří svůj volný čas rádi tráví aktivně a tím co mají opravdu rádi.

Na téma volného času a jeho využití u dětí a mládeže vzniklo veliké množství prací. Věnovalo se mu již mnoho výzkumů, které měly za cíl zjistit, jakým způsobem svůj volný čas mládež využívá, ale i jakým množstvím času pro své záliby disponuje. Ovšem většina prací byla dosud konkrétně zaměřena na určitou sociální skupinu, či na různé zájmové odvětví, avšak jak tráví čas volna florbalová mládež, žádná práce nezkoumá, proto bylo žádoucí se zaměřit konkrétně na volnočasové aktivity florbalistů. Práce vznikla za účelem zjištění, jak tráví volný čas florbalisté provozující stále ještě amatérský sport, který je však v České republice velmi rozšířeným a členskou základnou zcela jistě patří mezi největší sporty u nás.

Zároveň florbal a volný čas k sobě mají velmi blízko. Florbal jako formu zábavy ve volném čase dnes využívá velké množství lidí, kteří ho provozují pro radost potom, co si splní své hlavní povinnosti. Přestože je florbal od určité úrovně registrovaných soutěží velmi náročný sport a řada florbalistů trénuje jako nejlepší vrcholový sportovci, z ostatních odvětví je florbal stále amatérským sportem, který lidé provozují ve svůj volný čas.

Cílem této práce je s oporou o odbornou literaturu zjistit další volnočasové aktivity registrovaných hráčů florbalu v dorosteneckém a juniorském věku (14- 19 let) v Hradci Králové a analyzovat zda svůj volný čas využívají aktivně ke svému dalšímu rozvoji.

Věková kategorie 14 – 19 let byla zvolena záměrně, protože v tomto věku by si jedinci již měli být schopni samostatně organizovat svůj volný čas a zároveň svobodně volit takové aktivity, které je naplňují a chtějí je dělat ze svého vlastního přesvědčení.

Pro tento výzkum byla zvolena oblast Hradce Králové, ve kterém hraji a trénuji ve florbalovém klubu FbC Hradec Králové. Dále i díky funkci rozhodčího jsem často v kontaktu s většinou trenérů a hráčů v regionu, a i proto zde nejlépe dokážu nasbírat respondenty ke svému výzkumu. Dalším důležitým faktorem bylo, že Hradec Králové je město, kde se sportu daří a lidé ho tu mají rádi. Florbal není výjimkou. Hrají se zde nejrůznější jak amatérské, tak vyšší soutěže. Přestože v Hradci Králové chybí nejvyšší mužská, či ženská florbalová liga, věnuje se zde florbalu velké množství lidí, především i velký počet dětí a mladistvých. V Hradci Králové se jako ve většině větších měst vyskytují spousty sociálně patologických jevů, které mohou mít velký vliv na mládež. Součástí výzkumu této práce je zjistit, zda florbal pomáhá dané věkové kategorii vyhýbat se rizikovým jevům a zda využívají aktivně svůj volný čas ke svému dalšímu rozvoji.

Tato práce a především výsledky jejího výzkumu mohou sloužit široké veřejnosti o představě trávení volného času florbalistů ve srovnání s jinými sporty. Velké využití by mohla mít u florbalových trenérů, aby jim ukázala, jak jejich svěřenci nakládají se svým volným časem. Zda se v něm věnují například kompenzaci, regeneraci nebo jiným aktivitám majícím vliv na florbalový trénink a dle toho ho také případně přizpůsobovat, či svěřenců nabídnout jiné možnosti. Určité využití této práce by mohli najít také rodiče dětí věnujících se florbalu, aby přibližně zjistili, jakým volným časem jejich děti disponují. Stejně tak by práce mohla být vhodná pro rodiče, jejichž děti teprve uvažují, že se florbalu začnou věnovat.

1 Teoretická východiska

1.1 Volný čas

Pojem volný čas se v poslední době stal často tématem diskuzí široké veřejnosti a je rozšířeným pojmem. Téměř každý z nás má představu, co volný čas znamená. Jeho definování není jednoduché, jelikož existuje celá řada definic, které si vzájemně odporují, i když původní hlavní myšlenka je u velké části velmi podobná.

Většina definic je podobných té od Hofbauera. Ten chápe volný čas jako čas, kdy by člověk měl být nejvíce sám sebou a není na něj vyvíjen tlak z činností, jež vykonává pod tlakem závazků, které vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život (Hofbauer, 2004, s. 13-14). V podstatě trochu jednodušším způsobem můžeme říci, že se jedná o čas, který nám zbývá po splnění všech pracovních, společenských, rodinných povinností a po uspokojení biologických a fyziologických potřeb. Ale i z těchto běžných lidských činností si lidé vytvářejí své zájmy pro volný čas. Dnes to můžeme sledovat ve velké míře především ve vztahu s přípravou, ale i konzumací jídla a nápojů. Volný čas lze chápat jako činnost, kterou člověk svobodně vykonává s určitým očekáváním, přináší mu určité uspokojení, dobrou náladu a má z dané činnosti radost a příjemné pocity. Což je v podstatě i blízko k definici z knihy *Pedagogika volného času*, která je dílem několika významných autorů, kde se uvádí definice: „*Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.*“ (Pávková, 1999, s. 15).

Robert Stebbins ve své knize *Serious Leisure* popisuje volný čas jako nedonucenou činnost zabývající se ve volném čase, kterou lidé chtějí dělat, a to buď uspokojivým, naplňujícím způsobem či nejlépe oběma způsoby zároveň, kde používají své schopnosti a dovednosti, aby uspěli. Volný čas autor chápe jako, čas od nepříjemných povinností s příjemnou povinností a je cítěn jako žádná významná činnost z donucení ustanovit danou činnost (Stebbins, 2007).

Nejpřesnější mi pak přijde definování volného času od Hertlové, která má v sobě něco z předešlých dvou výše zmíněných definic od Pávkové a Hofbauera, ale zároveň i poukazuje na fakt, že volný čas je doba nutná k reprodukování sil, tudíž by veškeré

aktivity spojené s touto dobou měly být vykonány dobrovolně, nenásilně a s potěšením. (Hertlová, 2007, s. 77)

Dále se v literatuře můžeme setkat s vymezením pojmů pozitivní a negativní volný čas. **Negativním pojetím** volného času je myšlen veškerý čas, který nám zbývá po splnění všech studijních, či pracovních povinností, uspokojení fyziologických, biologických potřeb a také všech domácích prací. Jde tedy především o vymezení volného času z času celkového a nepovažuje se za volný čas pouze doba mimopracovní, či mimoškolní.

Naopak **pozitivní pojetí** je bráno především jako čas, kdy jedinec může zcela svobodně a nezávisle na jakýchkoliv povinnostech uskutečňovat své aktivity a dělat to, co sám uznává za vhodné. Hlavním principem je, že člověk není do ničeho žádnou formou nucen a vše dělá dobrovolně ze své svobodné vůle. Volný čas je charakterizován jako disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu (Vážanský, 2001, s. 30).

Jelikož zvolené téma bakalářské práce pojednává o volném čase dětí a mládeže, snažil jsem se najít definici, které by upřesnila trávení volného času právě této skupiny. Velmi vhodná pro danou věkovou kategorii je již výše zmíněná definice od Břetislava Hofbauera, jenž poukazuje na to, že od činností, které svobodně vykonáváme, máme nějaké očekávání a zároveň nám dávají určité uspokojení a přivádí příjemné pocity (Hofbauer, 2004). Další zajímavá, osobně mi velmi sympatická, je definice od Čecha, jenž uvádí, že optimálním stavem je uvést sféru povinností a volného času do rovnováhy, protože kvalitně strávený volný čas je protipólem kvalitního pracovního nasazení (ve škole i v zaměstnání) (Čech, 2002, s. 97). Z toho důvodu, že dnes je velmi důležité, aby se mládež naučila samostatně hospodařit se svým volným časem a zároveň si dokázala i dostatečně plnit své povinnosti. Dle mého mínění je toto případ volného času a florbalu, kdy jedinec si po splnění svých povinností může zcela odreagovat a být oddán aktivitě, která ho naplňuje, baví a především ji dělá ze své vlastní vůle.

1.1.2 Historie a vývoj volného času

V dávné historii není nejsnadnější najít volný čas tak, jak ho známe dnes. Již od počátku dějin se v různých podobách dá mluvit o čase, kdy lidé po splnění svých povinností, měli určitý čas volna, jenž jim umožňoval dělat činnosti, které oni sami chtěli. Dříve byl tento čas nazýván různě a pojem volný čas, jak jej známe dnes, byl užíván

přibližně od 14. století. Čas po splnění povinností byl například i v období starověkého Řecka, kdy známým filosofem Aristotelem byl spojován s doporučením sebe rozvíjení, čímž bylo myšleno především vzdělávání se a kultivace. Prostor pro nicnedělání zde nebyl.

Ovšem už v těchto dobách se začaly objevovat touhy po jeho větším množství, nebo se také hledaly nové změny, které měly mít za cíl uspokojení, či zkoumání volného času. Pokud se podíváme zpět do historie, můžeme například v pravěku vidět, že existovala prvobytně pospolná společnost, které trávila volný čas kreslením maleb na stěny v jeskyních, nebo případně relaxací v přírodě. Ta ale není uchovatelná, a tak s jistotou můžeme říct, že do volného času patřilo i kreslení maleb na stěny jeskyní.

V antice, kdy existovala otrokářská společnost, mohl být pánem svého volného času v podstatě jen svobodný muž. Právě v této době, dle mého názoru, vzniklo velké množství způsobů, jak s volným časem nakládat. Vezměme si například gladiátorské hry. Zde zcela jistě docházelo, především u vyšší sorty lidí, k zábavě ve volném čase, k utužení sociálních vztahů a k rozvoji dramatické a divadelní tvorby. Na vývoj volného času měly bezpochyby značný vliv také olympijské hry. Ve středověku byl volný čas vnímán jako časový úsek, jenž je věnován rozjímání, zábavám, hrám, tancům a modlitbám (Hodaň, Dohnal, 2005, s. 53).

Veliký podíl na rozvoji volného času a objasnění jeho problematiky měl i Karel Marx. Ten bral volný čas jako stálou součást rozvoje člověka, jež je schopný svobodně uvažovat a volit činnosti. Volný čas začal být považován za soukromý život, kdy měl člověk čas na zotavení z času stráveného prací.

Hovoříme-li o volném čase, jak ho známe v dnešní době, jeho původ můžeme datovat teprve od 19. století, které spolu s industrializací přineslo výraznou koncentraci pracovních nároků na jedince. Díky tomu se velmi vyostřily sociální podmínky, především dlouhá pracovní doba, dětská práce, a tak se stalo právo na dovolenou a volný čas jedním ze zásadních požadavků sociálního hnutí. Volný čas se stal pro mnoho lidí aktuálním až po zavedení osmi hodinové pracovní doby, předtím byl volný čas výsadou lidí, kteří byli bezprostředně spjatí s výrobní prací. Toto období se datuje po ukončení první světové války.

Obrovský podíl na vývoji volného času mělo zakládání organizací pro využívání času volna, především pak pro děti a mládež. Organizace se snažily výchovně, kulturně, sportovně, ale i pedagogicky ovlivňovat mladé lidi. Mezi nejuznávanější organizace u nás, které se podílely na rozvoji dětí a mládeže, patřil Sokol a skautské hnutí Junák. Tělovýchovnou jednotu Sokol založil v roce 1862 Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. Skautské hnutí Junák pak u nás rozvinul a založil A. B. Svojsík, jež se nechal inspirovat skautským hnutím v Anglii a Skandinávii. Mezi další významné organizace můžeme zařadit tramské hnutí či Pionýr.

Kvůli druhé světové válce byly všechny podobné organizace, včetně dvou výše zmíněných, zrušeny a zanikly. Po skončení války byly znovu obnoveny a začaly vznikat i další nové instituce zabývající se trávením volného času. Obě organizace, Sokol i skaut, zůstaly do dnešní doby a stále podporují volnočasové aktivity nejen u dětí a mládeže.

Velký přelom nastal v devadesátých letech 20. století, kdy se v jeho průběhu výrazně rozšířilo sociální a zájmové spektrum jeho účastníků. S přibývajícím větším významem volného času se výchovné možnosti začaly analyzovat a využívat s nově vznikající pedagogikou volného času a příbuznými obory jako například pedagogika zážitků.

1.1.3 Funkce volnočasových aktivit

Volný čas již rozdělilo dle funkcí mnoho autorů. V této kapitole bych chtěl přiblížit nejzákladnější funkce volného času. Jelikož tato práce je zaměřena na mladé florbalisty, rád bych zde také vysvětlil, jaké funkce nám dává volný čas obecně a jak významnou složkou v životě jedince je.

Aktivity ve volném čase jsou celkem snadno ovlivnitelné vlivy okolí a životním stylem mladých lidí a vývojem společnosti. Demokratické přeměny společnosti reagují na generační, individuální, ale i skupinové zájmy a odchylky účastníků. To znamená rychlé proměny volného času, které dávají možnosti rozšíření a vytváření nových institucí splňující požadované podmínky a potřeby. Ovšem je zde i druhá stránka, kdy volný čas může být prostorem pro nebezpečí, dále také může vyvolávat nežádoucí jednání, ať již vůči majetku, přírodě, či dokonce proti druhým lidem nebo vlastní osobě. Volný čas také může často vyvolávat nicnedělání a podporovat tak životní nudu. Proto je velmi důležité, aby osoby působící v oblasti volného času před těmito riziky nezavírali oči a spíše podpořili jejich odstranění.

To uvádí i Sak ve své knize Proměny české mládeže. Je důležité, aby společnost zajistila kvalitní trávení volného času dětí a mládeže, čímž se urychlí rozvoj obecných a specifických schopností dětí a mládeže, ale zároveň se tím i potlačí rozvíjení negativních sociálních rysů. Dále uvádí, že volný čas má i z ekonomického hlediska významnou funkci. V případě nekvalitního trávení volného času se musí vynaložit prostředky proti kriminalitě a narkomanii mládeže, které se v případě kvalitního trávení volného času ušetří. Pokud se podpoří potenciál mladé generace, kterou získá volnočasovými aktivitami, její produktivita vzroste.

Volný čas má ve vztahu k jedinci především funkci relaxační, rekreační a rozvojovou. Tím se však funkce volného času nevyčerpávají. Volný čas, resp. Úhrn reálných a duchovních aktivit lidí plní řadu funkcí ke společenskému systému (Sak, 2000, s. 132).

Osobně se pak ztotožňuji s úryvkem, který se nachází v knize Pedagogika volného času. Výrazně přispívá k prevenci společensky nevhodných a škodlivých forem chování, což je významné zejména v současné společenské situaci, kdy narůstá kriminalita mladistvých a snižuje se věk delikventů. Vhodné pedagogické ovlivňování volného času dětí a mládeže je jednou z účinných forem prevence tak závažných výchovných problémů, jako jsou projevy agresivity, drogová závislost, problémy v oblasti sexu (Pávková a kolegové 1999, s. 40). *(Dítě, které nemá přeměřené zájmy, svého koníčka, nudí se, snadněji podlehne negativním vlivům asociálních jedinců a part. Takové dítě, které má svůj oblíbený sport, hudbu, tanec, věnuje se modelářství, rybaření či jiné zájmové činnosti, nebude pravděpodobně z nudy rozbíjet v parcích sochy, přepadat důchodce, týrat a šikanovat mladší a slabší spolužáky nebo ubližovat zvířatům.)*

Ačkoliv se jedná již o slova, která vyšla v knize staré sedmnáct let, jsem toho názoru, že stále platí i pro současnou generaci. Navíc v dnešní době se k výše zmíněným rizikům připojily ještě další – například gamblerství, alkoholismus, závislosti na počítačích a komunikačních technologiích.

Mezi nejčastější funkce volného času valná většina autorů řadí hlavně regeneraci pracovní síly, neboli odpočinek, regenerace duševních sil, což je většinou formou zábavy, a také rozvoj osobnosti. Volný čas je specifickou a důležitou součástí života dětí, mládeže,

ale i dospělých. Je to čas na oddech, relaxaci, regeneraci fyzických i psychických sil, uvolnění po práci, studiu, společenských setkáních, na poznání světa, na seberealizaci, činnosti podle vlastních potřeb a zájmů, představ, aspirací a hodnot (Kratochvílová, 2004, s. 79).

Výše zmíněné funkce volného času navazují na myšlenky významného francouzského sociologa Joffre Dumazediera, jenž volný čas definoval jako komplex aktivit mimo pracovní, společenské závazky, jimiž se jedinec zabývá ze své vůle, aby si buď odpočinul, pobavil nebo svobodně zdokonaloval svou tvůrčí kapacitu. Zároveň Dumazedier uváděl mezi hlavní funkce volného času zábavu (Dumazedier, 1962, s. 326). Právě především zábava je pro děti a mládež jedním z nejčastějších motivů pro aktivity ve volném čase, čímž rozvíjejí i vlastní osobní složku.

Funkce volného času také popisuje Vážanský (2001), který chápe volný čas jako příležitost k regeneraci, tělesnému a duševnímu obnovení sil. Dále také uvádí, že nejen v pracovním vytížení, ale i ve volném čase se mohou projevovat různé konflikty, frustrace a stres. Veškerá sociální komunikace a kontakty, ale i vnímání vlastní osoby okolím má nesmírný vliv na osobnost jedince. Volnočasová činnost, kterou si jedinec sám dobrovolně zvolí, by mu měla přinášet uspokojení a dobré zážitky.

Vážanský také velmi podrobně popisuje funkce volného času kompletně a to dle německého pedagoga volného času H. W. Opaschowskiho. Ten řadí mezi nejdůležitější funkce volného času následující:

- **Rekreaci** (zajišťuje nám potřebné zotavení, uvolnění a shromáždění sil)
- **Kompenzaci** (pomáhá nám odstraňovat zklamání, frustraci a dává nám určité vyrovnání a potěšení)
- **Edukaci** (jde o potřebu učení ve svobodě s touhou dalšího poznání a také o sociální učení)
- **Kontemplaci** (je v podstatě hledání smyslu života, kdy v klidu rozjímáme a máme potřebu pohody)
- **Komunikaci** (potřeba sociálních kontaktů, partnerství, sdílení, empatie a touhy nebýt sám)
- **Integraci** (stabilizace života rodiny, potřeba společnosti, uznání, společných zážitků, prožitků a také utváření skupin)
- **Participaci** (potřeba účasti, angažovanosti a podílení se na dění ve společnosti)

- **Enkulturační** (jedná se o potřebu kulturního rozvoje sebe samých)

V knize Pedagogika volného času od Pávkové a kolektivu jsou popsány základní funkce výchovy mimo vyučování. Mezi ně jsou zařazeny výchovně vzdělávací funkce, zdravotní funkce a sociální funkce.

- **Výchovně vzdělávací funkce**, na níž je kladen zvláště veliký důraz. Spočívá v tom, že se jednotlivé instituce podílejí, dle svých možností, na rozvíjení schopností dětí a mládeže, na usměrňování, kultivaci, uspokojování jejich zájmů a potřeb, formování žádoucích postojů a morálních vlastností. Prostřednictvím pestrých zájmových aktivit se děti a mládež motivují ke kvalitnímu využití volného času, obohatí se o nové zážitky a zkušenosti, osvojí si nové dovednosti, vědomosti a návyky. Současně nám dává i příležitost k seberealizaci a uspokojení. Mladí lidé si vytvářejí názor na život právě na základě praktických činností a zkušeností.
- **Zdravotní funkce** je plněna volnočasovými institucemi především tím, že pomáhá usměrňovat režim dne, aby podporoval zdravý tělesný a duševní vývoj dětí a mládeže. Což je nejčastěji doporučováno vydatným pohybem na čerstvém vzduchu. Sportovní a tělovýchovné aktivity zároveň kompenzují dlouhé sezení při vyučování a jsou nezbytné pro zdraví dětí a mládeže. Zároveň je důležité se snažit vést děti ke správné životosprávě, dodržování základní hygieny a celkově zdravému životnímu stylu.
- **Sociální funkce** plní instituce podílející se na utváření bohatých a žádoucích sociálních vztahů. Ovlivňováním volného času dětí a mládeže se částečně do určité míry zbavují rodiče starostí v době, kdy mají pracovní či jiné povinnosti. A také dokáže vyrovnat rozdíly mezi nestejnými, ať již materiálními nebo psychologickými podmínkami v jednotlivých rodinách.

1.1.4 Výchova mládeže ve volném čase

Volný čas mládeže má tu zvláštnost, že z výchovného hlediska je vhodné jeho pedagogické ovlivňování, jelikož mladí ještě ve svém věku nemají dostatek zkušeností. Nedokáží se orientovat ve všech oblastech zájmových aktivit, které jim jsou k dispozici. V dnešní době máme nesmírně velké množství možností, jak trávit svůj volný čas.

Pod pojmem volný čas si můžeme představit zábavu, odpočinek, rekreaci, či nejrůznější zájmové a vzdělávací činnosti, děláme-li je dobrovolně a ze své vůle. Z hlediska dnešní mládeže se jedná o čas, který tráví mimo vyučování a mají k dispozici nepřehledné množství aktivit, činností, které mohou ve svém volném čase vykonávat. Zde můžeme vidět evidentní kontrast volného času oproti času, který tráví ve škole, kam musí povinně chodit. Tam se musí pravidelně připravovat a plnit si své povinnosti, které je jistě ne vždy baví. Zatím co ve volný čas by nejen mladí lidé měli provádět aktivity, jež mají rádi a baví je.

Velmi důležité je vědecké a technické vzdělání, jelikož má dnes stále větší hodnotu ve společnosti a není dostačující nabývat ho pouze ve škole. Možností, jak požadované vzdělání získat i mimo školu je celá řada. Od samostudia, navštěvování kurzů ve volném čase, rekvalifikačních kurzů, ale je umožněno i díky masovým sdělovacím prostředkům, či v neposlední řadě prostřednictvím samotné práce a praktického života ve společnosti (Pávková, 1999).

1.2 Mládež

1.2.1 Charakteristika mládeže

Podobně jak volný čas, i mládež se dá charakterizovat mnoha definicemi od různých autorů, které mají však většinou stejně podobné jádro. To je dáno i tím, že mládež spadá pod kategorii sociologickou, psychologickou a bio-fyziologickou. Pod pojmem mládež si mnoho lidí představí odlišné skupiny lidí. Jedni za ní považují školáky na základních školách, jiní absolventy vysokých škol, jež shání pracovní uplatnění. Ve své podstatě mohou být obě tvrzení pravdivá, proto je nutné si tento pojem blíže vymežit.

Sociologický slovník mládež definuje jako nepřesně ohraničenou věkovou skupinu, nebo sociální kategorii vymezenou specifickými biologickými, psychickými a sociálními znaky. Věkově i sociálně jde o mezivrstvu mezi dětmi a dospělými, která má své specifické zájmy, aspirace, postoje, společenské postavení a svou roli, prestiž. Zvláštní status mládeže vyplývá z toho, že je ve stadiu neúplné, nebo odložené ekonomické aktivity a profesionální přípravy a že je sociálně i ekonomicky závislá na „světě dospělých“. U nás se bere mládež od 14 do 15 let, kdy končí povinná školní docházka, až do věku 30 let, kdy jsou završeny dílčí procesy sociálního zrání u všech skupin mládeže (Petrušek a kol., 1996, s. 635).

Mládež není homogenní skupina. Ve společnosti našeho typu má mládež významnou sociální roli, protože představuje dynamizující skupinu, která vnáší do společnosti napětí, inovace, vývojovou diskontinuitu. Nemusí však vždy hrát progresivní roli (Petrušek a kol., 1996, s. 635).

Na předešlé charakteristiky mládeže ze Sociologického slovníku navazuje Sak. Ten uvádí, že mládež je velká sociální skupina se specifickou pozicí a úlohou ve společnosti. Tato skupina zahrnuje jedince od věku dokončení základní školní docházky až do věku ukončení sociální zralosti. Převzetí všech rolí dospělých a získání plnohodnotného občanského statusu (Sak, 2000).

Podle E. Eriksona a jeho dělení etap lidského života, spadá naše věková skupina do páté etapy dospívání, jenž pro tuto etapu zohledňuje věk od 12 do 19 let. Jedná se o období hledání vlastní identity v konfliktu s nejistotou ohledně své role mezi lidmi.

Průcha v Pedagogickém slovníku dále uvádí, že mládež má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společností, jiné odmítá a vytváří nové hodnoty. Proto vzniká v průběhu socializace mládeže napětí vyvolané její větší schopností prosazovat nové věci, ale menší ochotou společností tyto změny připustit. Z pedagogického hlediska je účast mládeže na vzdělávání a dalším vzděláváním důležitým faktorem rozvoje lidských zdrojů, vzdělanosti a ekonomického potenciálu zemí (Průcha, 2001, s. 125). Tato definice se mi osobně zdá být přesná a zahrnující většinu podstatných faktů. Samozřejmě by šla ještě více rozšířit a doplnit, ale pak by byla zbytečně složitá.

1.2.2 Adolescence

Dle vývojové psychologie spadá věkové vymezení výzkumu převážně do období adolescence, která se také vymezuje jako přechod od dětství k dospělosti, při němž dochází k nejvýraznějším psychosociálním změnám. Jedná se o jedno ze zásadních vývojových období člověka, kdy jedinec dospívá a hledá si své místo ve společenském životě. Proto je i toto období charakteristické změnou zájmů a z biologického hlediska pohlavním dozráním. Například u chlapců je v období adolescence typický větší růst, s nímž může být spojená dočasná menší schopnost obratnosti a ovládnutí vlastního těla.

V období adolescence je typická důležitost vzhledu a fyzické krásy, jež je pro adolescenta důležitou součástí sebepojetí. Většinou určitá odlišnost ve vzhledu

zevnějšku může signalizovat příslušnost k určité subkultuře, nebo se může jednat o snahu upoutat na sebe větší pozornost okolí. Každé pohlaví může na oblast vzhledu nahlížet jinak. Dívky vnímají jako důležitý vzhled jednotlivých partií těla, kdežto pro chlapce je důležitý především vzhled tváře a hodnocení postavy (Macek, 2003, s. 45). Čím je však jedinec více připraven na život dospělého, tím tyto projevy ve většině případů postupně mizí. Často je péče o zevnějšek v tomto období spojená s psychosociální sexuální potřebou.

Ovšem jak uvádí Macek ve své knize *Adolescence*, není úplně jednoduché porozumět dnešní mládeži. Období dospívání je významnou etapou celoživotního utváření člověka a každý, kdo se do kontaktu s mladými lidmi dostává, by se jim měl snažit porozumět. I když si myslím, že vlastní adolescentní zkušenost je svým způsobem nenahraditelná a že je to přirozený základ pro porozumění dospívající mládeži, myslím si rovněž, že při snaze o poznání a porozumění současné mladé generaci dnes již pouze s osobní zkušeností vystačit nemůžeme. Časy se mění, mění se společenské hodnoty, životní styl, morální a sociální normy. Generace současných českých adolescentů je již odlišná od generace dospívajících z počátku devadesátých let 20. století a její zkušenost je obtížně srovnatelná s adolescentními pocity jejich rodičů či prarodičů (Macek, 2003, s. 7).

V literatuře se také setkáme s členěním adolescence na tři fáze: **časnou adolescenci**, jejíž věkové rozmezí se udává 10 – 13 let. **Střední adolescenci**, u které se uvádí rozpětí 14 – 16 let a třetí fází je **pozdní adolescence**, jenž probíhá od 17 do 20 let. Tato práce je zaměřená na florbalisty od 14 do 19 let, tudíž nás zajímá především střední a pozdní adolescence.

Střední adolescence, z psychologického hlediska se jedná o období hledání vlastní identity. Toto období je také charakterizováno změnami, které si způsobují adolescenti sami. Ovšem odlišnost názorů a jiného stylu oblíkání nelze brát jako individualismus, ale naopak podtrhávají jeho příslušnost k vrstevníkům.

Pozdní adolescence je období kdy většina jedinců dokončuje své vzdělání a snaží se najít své další uplatnění. Jedná se o fázi, kdy adolescent již daleko více začíná přemýšlet nad vlastní perspektivou, plánuje budoucnost, stanovuje si postupné cíle a to jak z hlediska kariérního tak i osobního, partnerského života. Je posílená potřeba někam patřit, podílet se na něčem a mít něco co můžeme s druhými sdílet. Rozsáhlost změn v tomto období

je závislá na časování vlastní dospělé role, zdali se například ekonomicky osamostatňují, nebydlí u rodičů, stávají se rodiči, apod. (Macek, 2003, s. 10).

1.2.3 Sociálně patologické jevy ve volném čase mládeže

Je velice těžké nějak specificky rozdělit děti a mládež do skupin podle toho, jak tráví svůj volný čas. Jsou skupiny, které ho aktivně prožívají, ať již sportováním nebo jinými činnostmi. Naopak jsou tací, co svůj čas k volnu nikterak neprožívají a spíše jim čas jen plyne. Ovšem ani ti kteří svůj volný čas prožívají aktivně, nemusí být vždy zcela v pořádku, jelikož ho mohou trávit různými nevhodnými aktivitami vzhledem k jejich věku. Těchto aktivit se v dnešní době pro mládež najde celá řada. Některé děti nebo mladiství se hodně snadno dostanou do sociálně patologických jevů, ať se jedná o drogy, šikanu, záškoláctví, delikvence, kriminalita a další. Je obecně známo, že většina mladistvých vyzkouší například poprvé alkohol ještě před dovršením své plnoletosti, ale nejedná se pouze o požití alkoholu. Dnešní mladiství mají ve svém věku zkušenosti s kouřením marihuany, mnohdy i silnějšími drogami. Samozřejmě nelze všechny mladistvé zařadit do jedné skupiny, ale je zřejmé, že se takových najde o něco více, než třeba v mé generaci. Ta na tom byla zase o něco hůře než generace před ní.

Dalším velmi nebezpečným problémem pro dnešní mládež je propadnutí patologickým závislostem, především hazardním hrám a sázení. Zde vidím v dnešní době, hlavně tedy u mladých kluků největší riziko. *„Hazard je zejména u českých chlapců značně rozšířený. Csémy uvádí na základě studie ESPAD 2007, že denně nebo téměř denně hazardně hraje 1,1 % chlapců ve věku 16 let a dalších 1,3 % hraje přibližně jednou týdně. U části těchto dospívajících již může docházet k rozvoji patologických forem hráčství.“* (Nešpor, Csémy, 2011). Sice se společnost snaží čím dál tím více s tímto problémem bojovat, v poslední době vyšla celá řada vyhlášek zakazující herny v různých městech, nebo alespoň v určité vzdálenosti od škol. Také města celkem významně omezují světelné reklamy, kterými byly vždy tyto herny snadno identifikovatelné. Ovšem i přesto je stále velké množství mladistvých, kteří gamblerství propadají a nemusí se jednat pouze o to klasické v hernách na automatech. Dnes jde velmi často i o sportovní sázení. Velmi často jsou to samotní mladí sportovci, ať již stále aktivní, či tací, co dříve provozovali sport a mají k němu stále pozitivní vztah. V dnešní moderní době není pro nezletilé těžké si díky snadnějšímu přístupu k aplikacím v mobilních zařízeních, nebo na internetu zařídit účet a sázet tak prakticky kdykoliv a kdekoliv. O to více je velmi důležité nabídnout dětem

a mladistvým efektivní využití volného času a dát jim k dispozici dostatečný výběr aktivit, kterým se mohou věnovat a budou je plně naplňovat. To samozřejmě není vůbec jednoduché v konkurenčním boji s dnešními vyvinutými počítačovými hrami a herními konzolemi, které děti a mladistvé logicky přitahují a jsou schopni u nich strávit celé hodiny.

1.3 Florbal

1.3.1 Charakteristika florbalu

Florbal je mladý, stále se rozvíjející kolektivní halový sport. Může mít mnoho verzí a alternativ, ale oficiálně dle platných pravidel mezinárodní florbalové federace (IIF) se hraje na velkém hřišti s tvrdým, rovným povrchem o rozměrech 40x20 metrů, ohraničené 50 cm vysokými mantinely. Při standartní herní situaci na každé straně hraje šestice hráčů, z nichž jeden je brankář. Hráči florbalu musí být vybaveni speciálními florbalovými holemi a hraje se s lehkým, plastovým míčkem, který má 26 dírek.

Florbalové utkání má tři 20 minutové třetiny, mezi kterými mají týmy 10 minut přestávku. Cílem hry je dát do soupeřovy branky více gólů, než se jemu povede dát do vaší. Tomu se snaží zabránit především brankáři, kteří musí mít brankářskou masku pro ochranu obličeje, dále mají speciální brankářskou výstroj, která je ovšem nějak výrazně nevětšuje na rozdíl od jiných sportů a chytají tak převážně vlastním tělem. Na rozdíl od hráčů v poli brankáři nepoužívají florbalové hole a pohybují se převážně ve svém velkém brankovišti, kde mohou zase naopak od hráčů chytat míček do rukou.

Hráči v poli ke hraní používají převážně florbalovou hůl, dále pak mohou míček odkopnutím přihrát soupeři, ovšem mohou hrát pouze jednou nohou a pak musí míček zahrát opět holí. Hraní rukou, či hlavou není ve florbalu povoleno a za úmyslné zahrání těmito částmi těla následuje dle pravidel vyloučení na dvě minuty. Dále dle pravidel je zakázané hrát vleže a také nesmí florbalisté při odehrávání míčku vyskočit. Na dodržování pravidel během utkání dohlíží dva proškolení rozhodčí s rovnocenným právem rozhodování (Pravidla florbalu, 2010).

Florbal byl dříve označován za bezkontaktní sport, ale postupem času s přibývajícím vospělostí hráčů a herních systémů, se florbal stal stále tvrdším, čímž je i více atraktivnější pro diváky. Většinou u florbalu platí úměra, že čím vyšší soutěž, tím důraznější je, jelikož lépe vospělí hráči ve vyšších soutěžích s tvrdou hrou již počítají a akceptují ji, stejně

tak rozhodčí řídící nejvyšší soutěže. Samozřejmě florbal stále nedosahuje tvrdosti sobě podobným sportů, kterými jsou například lední hokej a hokejbal, ale málo kdo dnes florbal označí za zcela bezkontaktní sport.

Mezi pravidla, kterými se florbal odlišuje od právě zmiňovaných sportů, pak patří také různé nadzvedávání a blokování hole, vrážení do zad a také zde pravidla nepovolují žádné bitky ani nic podobného. Možná i díky těmto pravidlům si florbal oblíbila i velká část žen. Důležité je také podotknout, že na rozdíl od těchto sportů ve florbalu hráči nemají žádné chrániče ani helmu.

Na nejvyšších úrovních florbal vyžaduje velmi dobře kondičně připravené hráče. Jsou kladeny vysoké nároky na komplexní rychlostní a koordinační schopnosti ve všech podobách, taktéž musí hráči disponovat patřičnou vytrvalostí a silovou schopností (Kysel, 2010). Proto tréninkový a přípravný proces je u florbalistů na nejvyšší úrovni a srovnatelný s vrcholovými sportovci z ostatních odvětví. I tak florbal stále zůstává amatérským sportem a florbalisté na rozdíl například od hokejistů, fotbalistů musí dokázat skloubit školu či pracovní povinnosti nejen s tréninky a zápasy, ale také s kompenzací a patřičnou regenerací, které jsou velmi důležité pro prevenci zranění.

1.3.2 Historie florbalu

Florbal je celkem mladý sport, který má své historické kořeny rozmístěné téměř po celém světě. První zmínky o hře, která měla již něco společného s florbalem, jak jej známe dnes, jsou z roku 1958 ze Severní Ameriky. Nápad na hru s plastovými hokejkami vznikl v továrně na plast v Lakeville, Minneapolis. Především u dětí a mládeže měla tato hra svojí oblibu, proto se také pořádaly i různé soutěže a zápasy. Plastové hokejky měly svůj oficiální název Cosom a díky popularitě jejich výroba v následujících deseti letech značně rostla.

Později se tyto plastové hokejky dostaly i do Evropy. Poprvé se objevily ve Švédsku, kde se hrálo na univerzitách velké množství her s plastovým míčkem nebo pukem. Ve spojení s plastovými hokejkami si hra získala velmi brzy své příznivce a její popularita rychle rostla. S čím dál větší popularitou, přicházela i řada různých názvů pro danou hru, ať již Floor hockey, Plastic bandy, Floorbandy a další.

V polovině sedmdesátých let začala největší oblibu získávat hra, která již byla základem dnešního florbalu a ve Švédsku se jí říkalo Innebandy. Postupně zastínila

severoamerický Floor hockey. Proto za oficiální vznik florbalu je považováno právě Švédsko a jeho Innebandy, kde se tak florbalu přezdívá dodnes (Nikodým, 2006).

Díky dobře zorganizované sociální a sportovní sféře ve Švédsku, kde jsou zahrnuty i sportovní kluby a samosprávný systém mládežnických klubů, následoval velmi rychlý rozvoj florbalu. Především byl tento sport dostupný široké veřejnosti a nabízel mládeži zcela nový sport, což vedlo k jeho růstu.

Zajímavostí také je, že florbalový míček, jak jej známe dnes, vznikl z děrovaného míčku, který ve Spojených státech používali baseballí nadhazovači při trénincích.

1.3.3 Historie florbalu v České republice

Florbal se postupně rozvíjel především ve Skandinávii a do dalších zemí. Jak se dostal do České republiky a jak si dokázala získat u nás tak rychle velkou popularitu? V podstatě se dá říci, že florbal se k nám dostal třemi různými cestami ze tří zemí. Pravděpodobně první zkušenost Čechů s florbalem byla při výměnném pobytu studentů VŠE ve Finsku na Helsinské univerzitě roku 1984. Tato hra s děrovaným míčkem si české studenty získala natolik, že když finští studenti přijeli do Čech, přivezli sebou i sadu hokejek, které tu českým studentům nechali. Skupina studentů okolo Michaela Bauera a Petra Chaloupky pak chodila hrát pravidelně v Čechách v té době zcela neznámou hru. Po nějaké době už neměli s čím hrát, jelikož se jim většina hokejek zničila už.

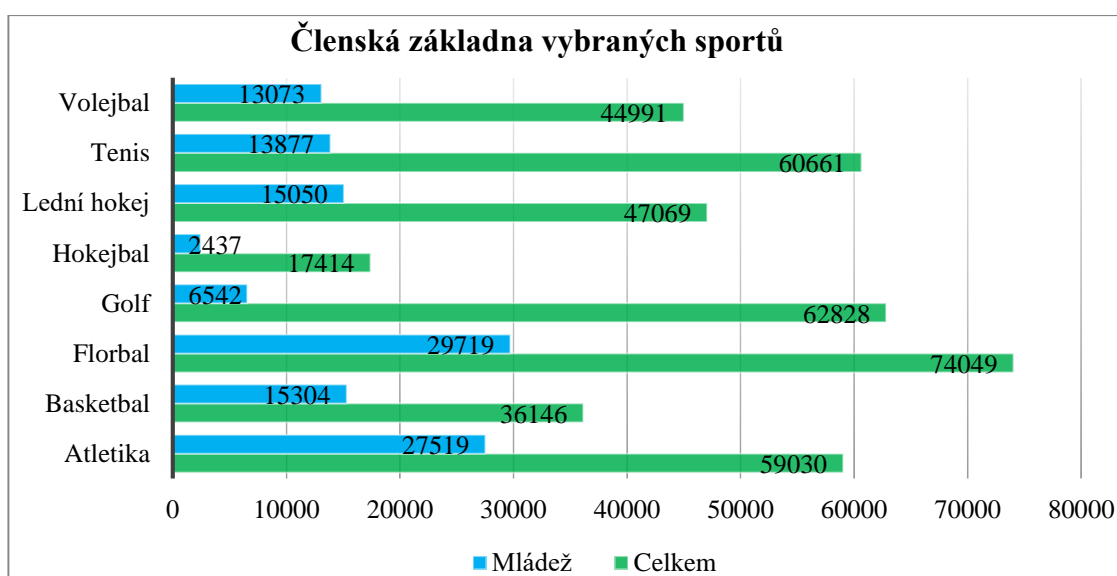
Florbal u nás v podstatě přestal existovat až do roku 1991, kdy bratři Vaculíkové pomocí cestovní kanceláře Excalibur přivezli florbalové vybavení ze Švédska. Díky tomu se začal florbal pravidelně hrát v pražských Střešovicích a také opět začala hrát i skupinka bývalých studentů z VŠE okolo Michala Bauera. Třetí cestou, která přispěla k vývoji florbalu u nás, byla v roce 1992 východočeská Jaroměř. Do tohoto městečka na předsezónní soustředění zavítali hráči Švýcarského klubu Mettmensstetten Unicorns a mnoho lidí ve východních Čechách zde poprvé uvidělo florbal (Český florbal, 2014).

Na Moravu se florbal dostal především díky Martinu Pudilovy, který přivezl florbalové vybavení do Ostravy, kde se tak mohli začít pořádat první florbalové turnaje. Později se florbal rozšiřoval do Brna, Liberce a postupně do celé České Republiky.

V roce 1992 byla také založena Česká florbalová unie, právě již výše zmiňovanými bratry Vaculíky, Michaelem Bauerem a také Vítězslavem Pečínkem, kteří chtěli

u nás vytvořit florbalu zázemí. Také v tomto roce k nám byly přivezeny první regulérní florbalové mantinely z Maďarska. O rok později byla Česká republika přijata do mezinárodní florbalové federace IFF, poté do Českého svazu tělesné výchovy (ČSTV) a byly vytvořeny první oddíly. Taktéž se v tomto roce uspořádal první mezinárodní turnaj u nás, Czech open v Praze, který se pravidelně koná každý rok i dodnes. V roce 1994 byla u nás oficiálně zahájena florbalová liga mužů. Během dalšího roku bylo zaregistrováno okolo 700 hráčů ve 40 oddílech a vznikla i florbalová liga pro ženy. Florbal se u nás více rozvíjel, začaly se organizovat soutěže ve všech kategoriích, řídila se činnost rozhodčích a trenérů. Florbal začal získávat stále více členů a své místo mezi tradičními sporty u nás. Velký zlom pak nastal v roce 2008, kdy se v České republice konalo mistrovství světa v největší sportovní hale u nás a navštívilo ho celkem 104 000 lidí. To samozřejmě nemohlo uniknout mediálnímu obrazu. Zápasy z mistrovství světa byly i živě vysílané v televizi a tak se florbal dostal do podvědomí většiny obyvatel u nás.

V České republice dnes florbal patří k významně se rozvíjejícím sportům. Členská základna od počátku florbalu u nás několikanásobně vzrostla a překonává i tradiční sporty u nás. Pro lepší představu v grafu č. 1 můžete vidět srovnání členské základny u jednotlivých sportů dle dat z České unie sportu k 31. 12. 2014. Do grafu jsem vložil nejpopulárnější sporty u nás kromě fotbalu, jehož členská základna má celkem 427 112 členů a je bezkonkurenčně největší. Dále jsem v grafu uvedl i hodnoty hokejbalu, jakožto podobného a konkurenčního sportu. V grafu je uveden celkový počet členské základny a zvlášť je pak znázorněn počet mládeže u sportů.

Graf číslo 1 – Členská základna vybraných sportů

Graf č. 1 nám dokazuje, že florbal dnes patří k největším sportům v České republice a jeho členská základna je po fotbale druhá největší. I z hlediska mládeže u uvedených sportů má florbal nejvyšší hodnoty. Vyrovnává se mu pouze atletika. Například lední hokej má o téměř 15 tisíc menší členskou základnu u mládeže. Český florbal má za sebou již mnoho úspěchů nejen výsledkových, ale i z pořadatelských. Konalo se u nás, jak mistrovství světa mužů a žen, tak se zde každoročně pořádá největší florbalový turnaj Czech Open.

1.3.4 Vývoj florbalu

Podobný rozvoj florbalu jako ve Švédsku pak přicházel i v dalších zemích a získával si čím dál tím více svůj prostor mezi ostatními sporty. Mezi země, které přispěli ke stále navyšující se popularitě florbalu, zcela jistě patří Švýcarsko a Finsko. V obou zemích se florbal hrál původně na menším hřišti se třemi hráči v poli, ve Finsku dokonce bez brankáře a na malé branky. Celkově byl a stále ještě je florbal brán jako rekreační a volnočasový sport, který se může hrát v mnoho verzích a úpravách. Například je možné ho hrát na různých površích, menších i větších rozměrů a s tím spojeným počtem hráčů.

Tím, že florbal není nikterak náročný na vybavení a má celkem jednoduchá pravidla hry, byl v počátku pro zájemce jako velmi atraktivní. To platí i dnes a florbal si po celém světě získává stále větší oblibu. Především pak v mládežnických klubech a ve školách. Rychlému růstu tohoto sportu přispěla i finanční recese v devadesátých letech, kdy s florbalem začalo velké množství nových hráčů a to především z toho důvodu, že pro ně florbal byl finančně takřka nenáročný. Tento důvod zůstává i dnes. Sice se finanční náročnost na florbal lehce zvedla, ale stále ve srovnání s ostatními sporty zcela jistě patří k těm méně náročným. Pokud dnes dáte dítě na florbal, jediné, co potřebuje je kvalitní sálová obuv. Časem je samozřejmě potřeba pořídit i florbalovou hůl, ale pro začínající děti je ve většině klubů k zapůjčení. Nejvyšším nákladem pro začínajícího florbalistu je tedy placení členských příspěvků, které se pohybují okolo tří tisíc ročně. To se ale liší v rámci jednotlivých florbalových oddílů. Z těchto příspěvků se většinou platí pronájem sportovních hal a tělocvičen, rozhodčí při soutěžních zápasech, určitou finanční odměnu dostávají i trenéři, dále se platí startovné do soutěží a další výdaje. Zde záleží na daném klubu, jak umí hospodařit, ale také jaké má možnosti. Jsou kluby, které mají vlastní sportovní haly, tudíž ušetří velké finance za pronájem.

Pak jsou také kluby, které mají dostatek sponzorů. Podle toho všeho se pak v různých oddílech odvíjí členské příspěvky a to nejen u nejmenších dětí, ale takřka ve všech kategoriích. Samozřejmě zde platí úměra, že čím vyšší soutěž, tím větší finanční náročnost na ní je pro oddíl (Český florbal, 2014).

1.4 Hradec Králové

Hradec Králové je město ležící na soutoku řek Labe a Orlice a nachází se sto kilometrů východně od hlavního města České republiky. Město je přirozenou krajskou metropolí a žije v něm necelých sto tisíc obyvatel. První dochovaná písemná zmínka o Hradci králové je již z roku 1225, ale z archeologických výzkumů vyplývá, že již dávno předtím byla tato oblast díky svému výhodnému umístění osídlena a měla charakter obchodního střediska.

I dnes patří Hradec Králové k jednomu z důležitých dopravních uzlů a nachází se zde celá řada významných institucí a průmyslových podniků. Krom Univerzity Hradec Králové se ve městě nachází Lékařská a Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy, Lékařská fakulta Univerzity obrany a také zde má své univerzitní středisko Metropolitní univerzita Praha. Kromě zmíněných vysokých škol jsou zde ještě 4 gymnázia a celá řada odborných středních škol, tudíž do města každoročně dojíždí stovky studentů za vzděláním. I ti se významně podílejí na vytváření nových kulturních, společenských aktivit a projektech. Co se týká kultury, můžeme v Hradci Králové najít například činoherní Klicperovo divadlo, loutkové Divadlo Drak, ve městě se nachází Filharmonie, Galerie moderního umění, Obří akvárium a také Muzeum východních Čech, které zaujme již svou krásnou architektonickou stavbou. V bezprostředním okolí města pak lze navštívit mnoho významných hradů a zámků. Dalším významným kulturním střediskem je Kongresové centrum Aldis, kde se ročně uskuteční velké množství kulturních, společenských akcí a desítky mezinárodních kongresů a symposií.

Hradec Králové je i významným sportovním centrem. Nachází se zde řada sportovních areálů od zimního stadionu, plaveckého bazénu, městských lázní, fotbalových stadionů, sportovních hal, atletických oválů, tenisových kurtů, střelnice, skatepark a mnoha dalších. Obyvatelé města mohou také navštěvovat zápasy nejvyšších národních soutěží

v hokeji, basketbalu žen, hokejbalu a od následující sezóny opět i fotbalistů. Dále je nutné zmínit ještě judo, tenis, cyklistiku, střelbu a mnoho dalších sportů. Zástupci reprezentují město nejen na národní, ale i na mezinárodní úrovni. V letních obdobích občané i návštěvníci města rádi využívají koupaliště, či některý z blízkých písků v okolí. Velmi vítané aktivity, díky rovinnému území a rozsáhlé síti cyklostezek, jsou cyklistika, běh nebo jízda na kolečkových bruslích. V zimním období jsou snadno dostupná horská sportovní střediska v pohorí Krkonoš a Orlických hor. Ale tímto výčet aktivit v Hradci Králové ani z daleka nekončí. Dá se zde najít opravdu nepřeberné množství volnočasových zájmů a na své si zde přijde opravdu každý.

Ve městě se najde také dostatek restaurací, barů a diskoték, kam se chodí především mladí lidé bavit. Proto je nutné zmínit, že ve městě mládež může najít zalíbení u řady sociálně patologických jevů. Například v podobě návštěvy heren, kterých je ve městě velký počet, ačkoliv poslední dobou spíše ubývají, je jich ve městě stále dostatek (Vlčková, 2013).

2 Praktická část

2.1 Cíl a hypotézy

Cílem empirické části této práce je zjištění volnočasových aktivit hráčů florbalu v dorosteneckém věku v oblasti Hradce Králové. Výzkum je součástí širšího projektu, který se zabývá volnočasovými aktivitami sportovců v dorostenecké kategorii. Na základě zjištěných dat pak zhodnotit jaké další aktivity - sportovní, kulturní, společenské vykonává věková skupina 14 - 19 let věnující se florbalu.

Výzkum má za cíl také zjistit, kolik volného času mají hráči florbalu a zda jejich další volnočasové činnosti plní správně funkce volného času a jsou jim tak prospěšné. Zároveň i dílčí součástí výzkumu je zodpovězení stanovených hypotéz, které jsou popsány níže. Hypotézy jsem stanovil na základě vlastních zkušeností, dostupné literatury a již provedených výzkumů. Hypotézy se po zjištění výsledků z mého výzkumu a analyzování jich buď potvrdí, nebo popřou.

H1: Alespoň 60% florbalistů tráví každý den minimálně dvě hodiny ze svého volného času pasivně a vybírá si receptivní volnočasové aktivity, jako jsou například sledování televize či práce na počítači.

Tento předpoklad vznikl na základě výzkumů, které popisuje Sak ve své knize Proměny české mládeže. V knize jsou znázorněny výzkumy již z roku 1996 a 1998 popisuje v nich aktivity mládeže ve volném čase. Na prvním místě u mládeže ve věku 15 – 18, tedy věkového rozmezí, které spadá i do mého výzkumu, bylo zjištěno nejčastější aktivitou sledování televize, u které průměrně stráví mládež 17 hodin týdně. Další nejčastější aktivity mládeže ve výzkumech od Saka jsou poslech hudby a počítač (Sak, 2000, s. 134).

Dále se tato hypotéza opírá o výzkum Národního institutu dětí a mládeže, Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (2011), v němž se uvádí, že televizi sleduje každý den 72% respondentů ve věku 13 – 15 let. Přičemž na televizi se vůbec nedívá 0,4 % dotázaných dětí. Vezmeme-li v potaz neustálé rozvíjení informačních technologií a jejich stále větší využití u mládeže, například komunikace s přáteli pomocí sociálních sítí, či využití počítačů k sledování oblíbených filmů a seriálů. Předpokládám tedy, že nadpoloviční většina hráčů florbalu odpovídající v mém dotazníku bude trávit denně alespoň dvě hodiny na počítači či u televize.

H2: Výběr volnočasové aktivity je ovlivněn alespoň u 20 % finanční situací jedinců.

Tato hypotéza se opírá o výzkum Žumárové z roku 2005, v němž byla dotazována studující mládež ve věku 15 – 19 let, což téměř přesně odpovídá i mnou prováděnému výzkumu, jelikož byl prováděn v oblasti Královohradeckého kraje. Výsledky výzkumu nám prozrazují, že nejčastějším důvodem, proč se mládež nemůže věnovat volnočasovým aktivitám je jejich finanční náročnost, což uvedlo celých 14 % respondentů. Dále pak na základě svých poznatků a vlastních zkušeností si myslím, že si dnes určitá část mládeže nemůže z finančních důvodů dovolit pravidelně navštěvovat různé zajímavé aktivity, které by jinak rádi navštěvovali. Tím však nechce říci, že mládež má dnes nedostatek možností trávení volného času.

H3: Více než polovina respondentům věnuje florbalu minimálně 40% z jejich celkového volného času.

Třetí hypotézu jsem stanovil na základě svých zkušeností a praxi ve florbalu, kdy jsem se setkal s jedinci, kteří uváděli, že jim florbal bere většinu jejich volného času a z toho důvodu přestali aktivně hrát. Dále vycházím z toho, že český florbal se snaží dlouhodobě dotáhnout na úroveň švédského a finského florbalu, čímž tréninkové jednotky musí nejen zkvalitnit, ale hráči tomuto sportu věnovat velkou porci svého času po splnění svých povinností. Jelikož tato práce je zaměřená na mladé registrované hráče florbalu, u kterých se dá očekávat snaha se zlepšovat a mít motivaci hrát co nejvyšší soutěže, mělo by i jejich tréninkové zatížení být na vysoké úrovni srovnatelné s podobnými sporty, jak jsem již popisoval v kapitole Charakteristika florbalu. Dalším předpokladem pro stanovení této hypotézy byly další různé činnosti, které mohou hráči vykonávat u florbalu, ať již se jedná o roli trenéra, rozhodčího, organizátora a dalších, čímž pro ně může být florbal i zdroj finančních příjmů.

2.2 Metodologie

Pro sběr dat ve své praktické části bakalářské práce jsem zvolil kvantitativní metodu, konkrétně jsem využil dotazníkové formy, kdy jsem jednotlivé dotazníky nechal vyplnit florbalové hráče ve věku 14-19 let registrované ve florbalových oddílech v Hradci Králové a jeho blízkém okolí. Tuto metodu jsem zvolil z toho důvodu, že se jedná o metodu pro hromadné získávání údajů, což bylo nejvhodnější mému cíli, kterým bylo

získat co největší možný počet respondentů, vyhovující mému věkovému a lokálnímu vymezení. Nakonec se podařilo nasbírat data z pěti florbalových klubů a celkový počet mých respondentů je 97.

Hned na počátku dotazníku je krátká úvodní část, kde jsou respondentům popsány základní informace. Mezi ně patří využití dotazníku, kdo jim ho zadává a k čemu jej potřebuje. Je také specifikováno, na koho je výzkum zaměřen, aby ho vyplňovali především pouze hráči a hráčky odpovídající věkovému rozhraní. Taktéž je zde i případným zájemcům popsáno, kde mohou dohledat výsledky výzkumu.

Vytvořený dotazník byl strukturovaný do tří částí, kdy první se zabývá otázkami, zaměřenými na základní charakteristiku jedince. Jsou zde kladeny otázky, které zjišťují věk, pohlaví, jaké mají již dokončené vzdělání a jejich současný sociální status. Stále ještě do první charakteristické části spadají i otázky věnující se florbalu. Jedná se ovšem o základní, jednoduché otázky, jak dlouho florbal hrají, za jaký oddíl momentálně působí a kolik jich již vystřídal. Poslední otázka této části pak zjišťuje soutěž, kterou dotyční hrají.

Druhá část se věnuje času, který je věnován florbalu. Nacházejí se zde otázky o počtu tréninků na hřišti v soutěžním období i mimo hlavní část sezóny. Dále jsou zde převážně otevřené otázky, které mají za cíl zjistit, jaké jinak probíhají tréninkové jednotky a kde, jestli například v soutěžní fázi mají tréninky v posilovně, či se věnují rehabilitaci a podobně. Následující otázka zjišťuje, kolik měsíčně hráči odehrají utkání, a tudíž jaká je jejich časová vytíženost. Také jsem do dotazníku zařadil otázky, zda se hráči podílí ve svých oddílech i na jiné činnosti krom hraní, jestli vlastní trenérskou licenci nebo licenci rozhodčího. Následně je tato část dotazníků zakončena otázkami zda jedinec bere florbal jako svůj volný čas a zábavu, ale také jestli je pro něj zdrojem finančních příjmů.

Poslední struktura otázek je zaměřena na ostatní aktivity a jejich časovému vytížení. Převažují zde ve většině otázky otevřené, jelikož jsem potřeboval zjistit, kolik času respondentům zabírají různé aktivity a které to jsou. Nejprve je otázka, kde je třeba odpovědět, kolik hodin denně věnují škole, práci, rodině, florbalu a volnému času bez florbalu. Další série otázek je zaměřená na jiné aktivity krom florbalu a také jestli tráví svůj volný čas pasivně, aktivně. Závěrečné otázky celého dotazníku zjišťují čas věnovaný kulturním akcím, povídání s přáteli, sociálním sítím, ale také zda si respondenti volí volnočasové aktivity na základě finanční dostupnosti.

Celkem se v dotazníku nachází 26 otázek, z toho je 10 otázek uzavřených a zbývajících 16 jsou otevřené otázky, kde je u některých potřeba více specifikovat odpověď. Konkrétní ukázkou dotazníku, který sloužil pro sběr dat, najdete v příloze. Dotazník byl vytvořen tak, aby se z něho dalo použít co největší množství dat a zároveň nebyl příliš složitý na vyplnění.

2.3 Charakteristika výzkumného souboru:

Součástí výzkumného souboru byla mládež ve věku 14 – 19 let hrající florbal v některém z florbalových oddílů v Hradci Králové či blízkém okolí. Výzkumné šetření proběhlo na počátku roku 2016, a jak již bylo výše uvedeno, proběhlo formou dotazníků.

Pro distribuci dotazníků bylo využito dvou způsobů. Aby se podařilo získat požadované množství respondentů, byla snaha udělat ho co nejvíce dostupný. Tudíž byl nejprve umístěn na webový portál a pomocí sociálních sítí šířen k dotyčným respondentům, na které byl výzkum zaměřen, a ti ho mohli kdekoliv online vyplnit. Celkem bylo online dotazníků zobrazeno 55 a jejich návratnost byla okolo 74%, což přisuzuji časové náročnosti na vyplnění dotazníků. Do výsledků nebyly započítány nekompletně vyplněné dotazníky, aby nedošlo ke zkreslení výsledků. Z webového portálu jsem měl tudíž k dispozici pouze 41 řádně a správně vyplněných dotazníků.

Druhým způsobem distribuce bylo rozdání dotazníků v papírové formě, kdy byl dotazník rozdán přímo na florbalovém tréninku, respektive po jeho skončení. Aby bylo zabráněno duplicitě dotazníků, byl každý tázan, zda již nevyplňoval dotazník na webovém portálu. U papírové formy byla návratnost dotazníků 100%, což předpokládám, bylo způsobené osobním přístupem přímo na tréninku a také podrobnému vysvětlení k čemu dotazník slouží. Ručně vyplněných dotazníků jsem tedy na florbalových trénincích nasbíral dalších 56.

Výzkum byl prováděn v pěti florbalových oddílech, konkrétně se jedná o FbC Hradec Králové, FbC Předměřice nad Labem, Fbš Všeštery, Hradečtí lvi – FBC Sion a Ibk Hradec Králové. Pokud je mi dobře známo, tak by se mělo jednat o veškeré florbalové kluby v Hradci Králové a nejbližším okolí hrající oficiální registrované soutěže, ani z dostupných zdrojů jsem žádné další již nedohledal. Do výzkumu jsem nezahrnoval

hráče hrající pouze amatérské soutěže, jelikož jejich tréninkové vytížení není ve většině případů odpovídající hráčům, kteří hrají registrované soutěže.

FbC Hradec Králové je největším a nejstarším hradeckým florbalovým klubem. Má zastoupené hráče ve všech kategoriích od přípravky po muže, což čítá celkem 328 členů ve čtrnácti družstvech. Muži, junioři a dorostenci hrají celostátní soutěže. Počátky florbalového kluku se datují od roku 1995, kdy byl Miladou Růžičkovou založen kroužek při ZŠ Mandysova. Po několika úspěších se následně zaregistrovala soutěž mladších žáků. Veliký posun nastal v roce 2015, kdy došlo ke sjednocení v té době, se druhým největším florbalovým klubem FBK Hradec Králové. Toto sjednocení mělo především pomoci do budoucna dosáhnout, aby se nejvyšší florbalové soutěže hráli v Hradci Králové a také se významně podílet na vývoji a růstu mladých florbalových nadějí. Že se jednalo o dobrý krok, dokázal hned v první sezóně tým juniorů, když se mu povedlo postoupit do nejvyšší soutěže G2 ligy juniorů.

Hradečtí lvi – FBC Sion je další florbalový klub v Hradci Králové. Poprvé zaregistroval svůj tým elévu do soutěže v roce 2008. Florbalový oddíl je součástí DDM Nová generace - střediska volného času. Jeho hlavní vizí je vytvářet ideální podmínky pro florbal. Jak pro ty, co se chtějí nadále posouvat a hrát na nejvyšší úrovni, tak i pro ty co si chtějí florbalem jen zpříjemnit volný čas a chtějí si jen zasportovat. V současné době má klub oficiálně zapsáno 164 členů a přihlášených pět týmů od elévů po juniory. V loňské sezóně se podařilo týmů dorostenců postoupit o soutěž výše a hrají tak celostátní 1. ligu dorostenců.

Ibk Hradec Králové se od dvou předešlých klubů liší především tou podstatnou změnou, že je to vyloženě ženský tým. Klub byl založen také poměrně nedávno a první soutěže odehrálo v sezóně 2009/2010. I přesto že se jedná o takto celkem mladý klub, tak již má 141 členů v sedmi družstvech. Ženy i juniorky hrají celostátní soutěže. V letošní sezóně dokonce tým žen bojoval v baráži o postup do Extraligy žen, ale bohužel se jim postup nakonec nezdařil a nejvyšší dospělá florbalová soutěž v Hradci Králové bude i příští sezónu chybět.

Fbš Všešary je mladý florbalový klub založený teprve před pěti lety Vojtěchem Hynkem. V jeho první sezóně měl přihlášený pouze tým starších žáků, ale již hned následující sezónu dokázal tento mladý klub přihlásit pět týmů, konkrétně v kategorii mužů,

dorostenců, dorostenek, mladších a starších žáků. Vývoj pokračoval i nadále a v letošním roce měl klub přihlášeno osm týmů a stal se uznávaný klubem v Královohradeckém regionu. V současnosti má klub zapsáno 241 aktivních i neaktivních členů.

FbC Předměřice nad Labem je florbalový oddíl, jehož muži hrají již od roku 2008 neregistrovanou florbalovou ligu amatérů. Oficiálně u České florbalové unie založili svůj první tým v roce 2010 a to konkrétně tým elévů. V následujících letech takřka každý rok přibýval další tým a dnes má oddíl zaregistrovaných 141 členů a 5 družstev od přípravy po dorostence. Dorostenci v letošní sezóně hráli poprvé celostátní 1. ligu dorostenců a podařilo se jim skončit na třetím místě. Pro příští sezónu oddíl přihlásil také poprvé ve své historii mužskou registrovanou soutěž, kterou bude hrát místo dosavadní amatérské ligy.

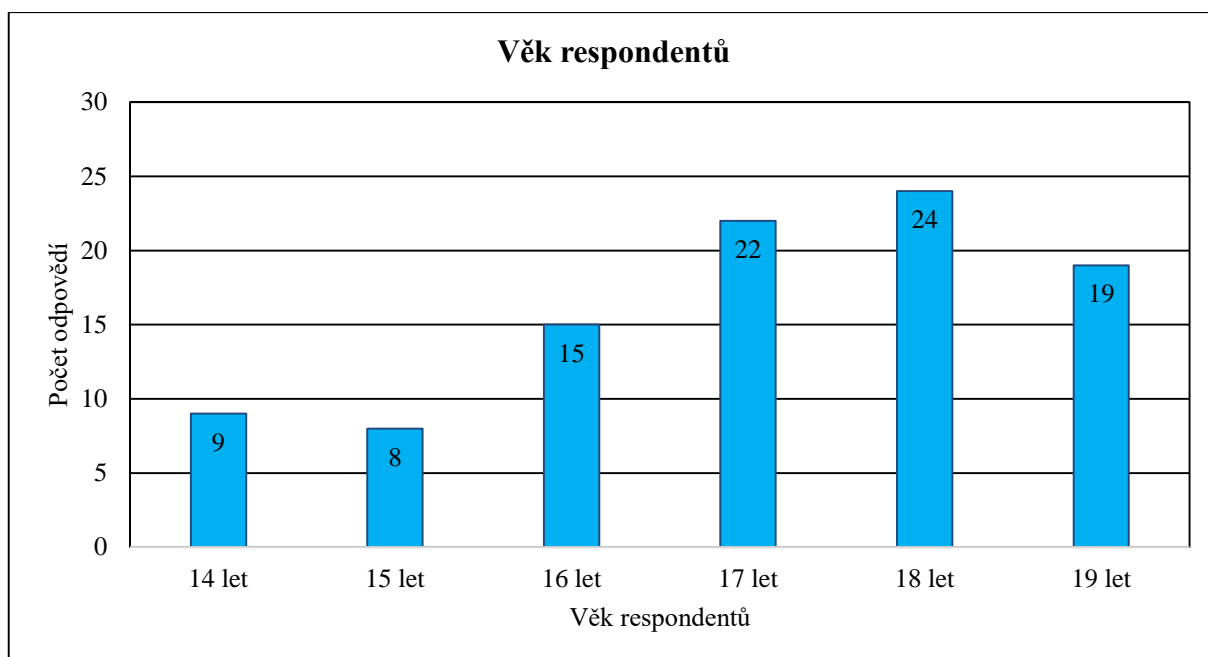
2.4 Výsledky výzkumného šetření a diskuse

2.4.1 Základní údaje

Jak již jsem výše zmínil, celkově se mi podařilo nasbírat 97 respondentů, což s ohledem na počet florbalistů ve věkovém rozmezí 14 – 19 let v Hradci Králové je dle mého názoru solidní vzorek. Z důvodů větší objektivnosti byl dotazník zcela anonymní, tudíž nebylo požadováno žádné jméno ani přezdívky. Což na jednu stranu je škoda, jelikož mohlo být využito například statistických údajů z různých soutěží a porovnány s odpověďmi z tohoto výzkumu. Myslím si, že by bylo zajímavé porovnat čas, který věnují florbalu, ale i jiným volnočasovým aktivitám hráči dosahující většího množství tzv. „kanadských bodů“ než hráči kteří jich tolik nenasbírají. Ale na druhou stranu je všeobecně známé, že pro děti a mládež je psychicky snadnější vyplňovat dotazníky, když vědí, že jejich odpovědi zůstanou v anonymitě a jsou tak v bezpečí.

Ovšem i přesto je důležité získat na začátku dotazníkového šetření určité charakteristické informace o respondentech. Za základní informace ve svém dotazníku jsem vybral pohlaví, věk a také nejvyšší dokončené vzdělání. Dotazníkové šetření bylo zaměřené na věkové rozmezí 14 – 19 let.

Otázka č. 1. Kolik je vám let?

Graf číslo 2 – Věk respondentů

Z dostupných výsledků mohu říci, že se mi podařilo oslovit spíše starší hráče z vybraného rozmezí, na které byl zaměřen můj výzkum, což dokládá graf č. 2. Téměř 25 % mých respondentů má 18 let, kdež to 15 let má pouze 8 % odpovídající.

Otázka č. 2. Tvé pohlaví?

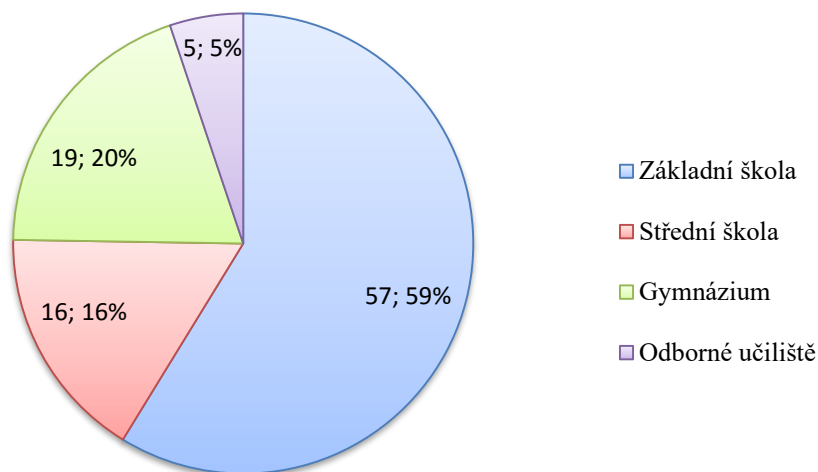
Co se týká rozdělení pohlaví, tak již dle předpokladů bylo zřejmé, že se nepodaří nasbírat vyrovnaný počet dívek a chlapců. Ačkoliv je florbal i pro ženskou část populace velmi populární, ve srovnání s mužskou částí ho však stále hraje výrazně méně hráček, což nám dokazují i data z České unie sportu, kdy ženské pohlaví je zastoupeno 15% z celkové členské základny florbalu. Ačkoliv se v Hradci Králové, jak již bylo zmíněno v představení klubů, nachází i čistě ženský florbalový klub, počet dívek z daleka nedosahuje ani poloviny počtů chlapců hrající florbal. To potvrzují i výsledky z dotazníkového šetření, kdy bylo 31 z nich vyplněno od dívek, 66 dotazníků vyplnili chlapci.

Otázka č. 3. Dokončené vzdělání?

Nejvyšší dosažené vzdělání nám naznačí, jak velké vytížení je pro daného jedince učení a kolik mu zabere denně času. Přeci jenom bude rozdíl v délce školní docházky

u respondentů, kteří dokončují základní školu a například u respondentů, kteří již dokončili střední školu a navštěvují první rok na vysoké škole.

Nejvyšší dosažené vzdělání

Graf číslo 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Výsledky dosaženého vzdělání hráčů florbalu ve věku 14 – 19 let nejsou nijak překvapující, protože víc než polovina z nich má dosavadní nejvyšší vzdělání základní školu, to je ovšem dané především jejich věkem, kdy většina z nich stále studuje. Naopak celkem překvapující byl fakt, že možnost gymnázia jako nejvyšší dokončené vzdělání označilo o tři lidi víc než střední školu, což příkládám tomu, že v Hradci Králové je dostatek kvalitních gymnázií, které zároveň zvládají velký počet studentů. Zároveň z toho také můžeme usuzovat, že skloubit hraní florbalu a studia na gymnáziu nebude tolik obtížné, ale otázkou je, kolik zůstává zbývajících volného času těmto hráčům. Na to nám snad odpoví další otázky z dotazníkového šetření.

Možnost odborné učiliště zvolilo pouhých pět respondentů, ale neopovažuji se z toho dělat závěry. Jsem si jist, že kdyby se podobný výzkum udělal u stejných respondentů o pár let později, rozhodně by tento počet narostl z řad ještě studujících.

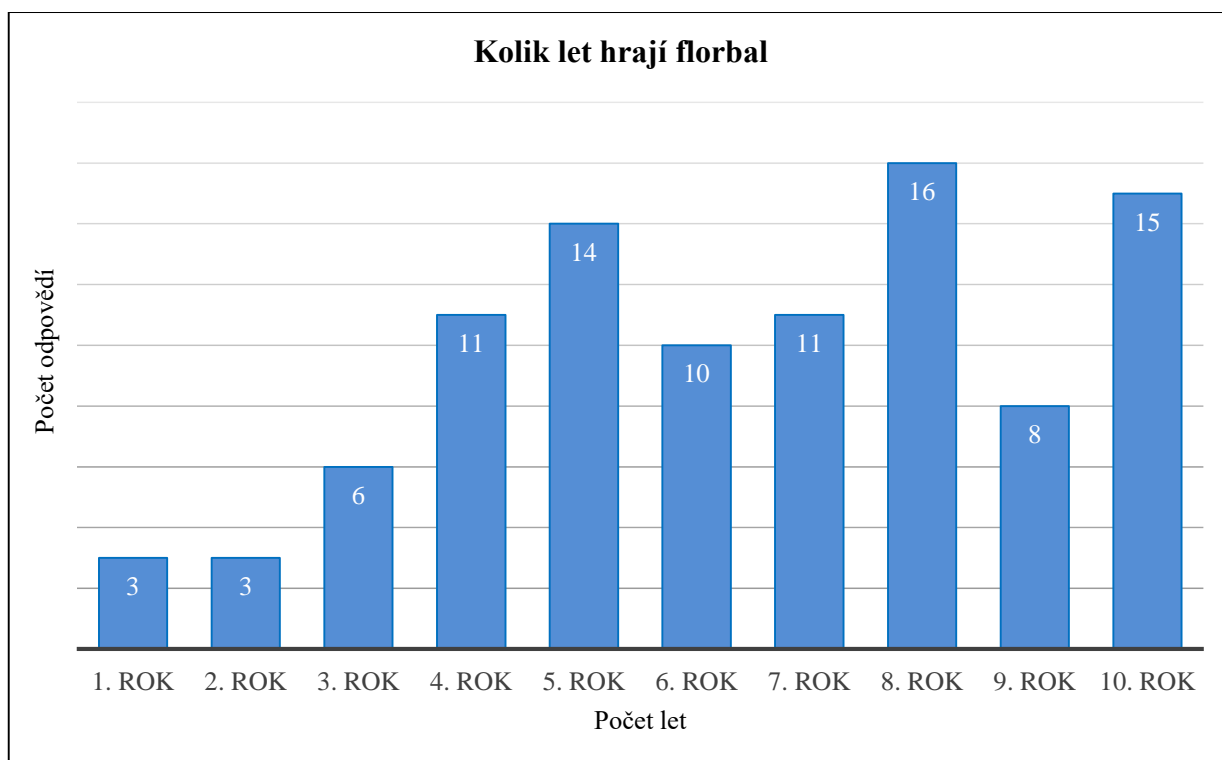
Otázka č. 4. Sociální status quo?

Při věkovém zaměření mého výzkumu se dalo předpokládat, že valná většina odpovídajících bude mít sociální status studenta. Ale pro zjištění časové vytíženosti

a zbývajícího času pro volný čas je tato otázka důležitá, zároveň nám i vyčlení již pracující či nezaměstnané.

U sociálního status quo ani jeden z respondentů nevybral možnost nezaměstnaný a již **pracujících je 6 respondentů**. Zde se lze domnívat, že 91 studujících hráčů florbalu bude mít více volného času než zbývajících 6 pracujících, což znamená, že by měli mít větší množství času pro svoje osobní využití. Jelikož se jedná o velmi malý počet respondentů menší než 6%, jež se věnuje pracovním povinnostem, nemělo by to ovlivnit výsledky zbývajících otázek výzkumu.

Otázka č. 5. Kolik let hraje florbal?

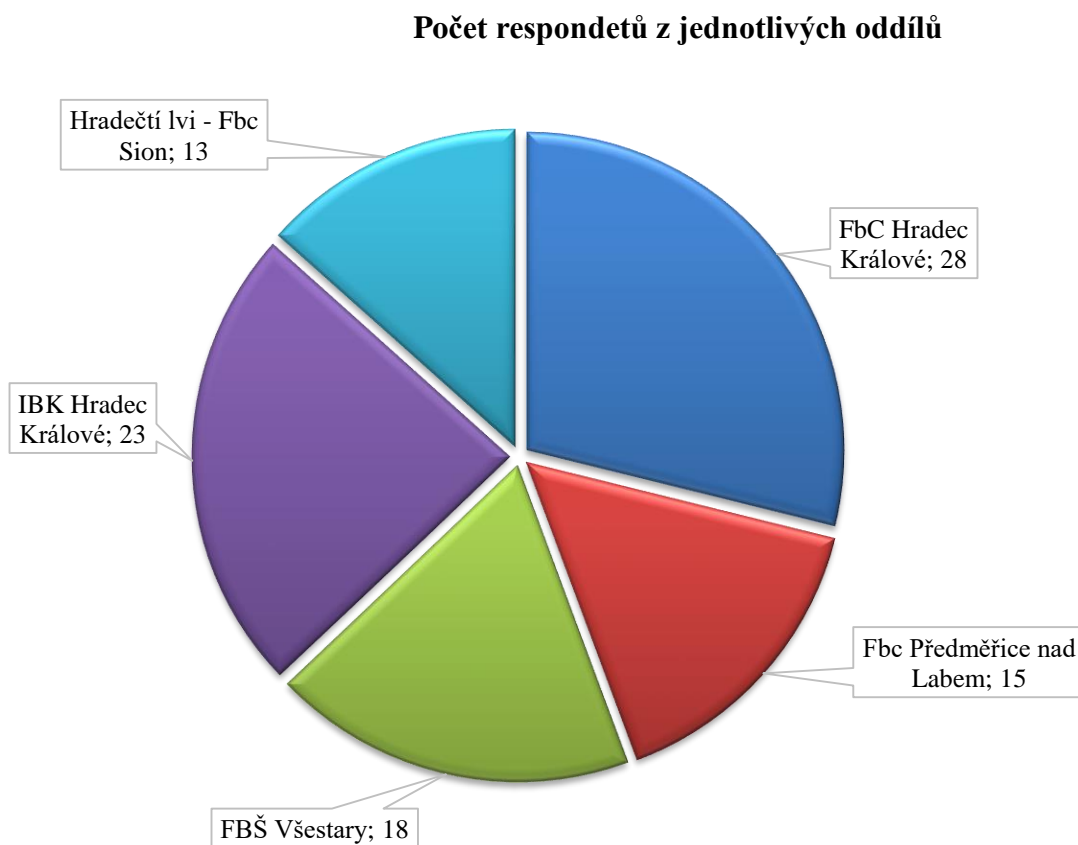
Graf číslo 4 – Kolik let hraje florbal

V grafu č. 4, je znázorněné, kolikátý již rok respondenti hraje florbal. Výsledná hodnota značí počet odpovědí s daným rokem. Tato otázka byla záměrně zvolena jako otevřená, protože jsem očekával velký rozsah odpovědí a nechtěl jsem zde uvádět různá rozpětí. Sám z vlastní zkušenosti vím, že nemusí být jednoduché si ve své hlavě dopočítat, jak dlouho již svoji oblíbenou aktivitu provozují a výsledek mě nakonec překvapí. Něco obdobného jsem pozoroval u respondentů, kteří vyplňovali papírovou formu dotazníků. Samotné výsledky, ale již pro mě takovým překvapením nebyly.

Předpokládal jsem, že velká část dětí a mladistvých pohybujících se v dnešní době u florbalu se mu již věnuje od svého dětství. Z dostupných výsledků můžeme říci, že drtivá většina hráčů a hráček se florbalu věnuje čtyři roky a více. Dokonce vezmeme-li si průměrný věk respondentů v mém výzkumu, což je přibližně 17 let a výsledky z grafu č. 4, kde více než polovina respondentů odpověděla, že hraje florbal 7 let, můžeme dospět k závěru, že mnoho dnešních hráčů začalo s florbalem před dovršením svých desátých narozenin. Celkově z dostupného počtu 97 respondentů hraje pět let a více 74 hráčů či hráček, což je přes 75 % odpovídajících.

Otázka č. 6. Za jaký klub v současnosti hrajete florbal?

Abychom si trochu roztřídili respondenty a zároveň se ujistili, že nejsou pouze z jednoho oddílu, byli odpovídající tázáni, v jakém klubu současně působí.

Graf číslo 5 - Počet respondentů z jednotlivých oddílů

Jak můžete vidět v grafu č. 5, povedlo se mi nasbírat poměrně vyrovnaný počet respondentů z jednotlivých klubů, tudíž by výsledky neměla zkreslovat připravenost v jednom konkrétním florbalovém oddíle. Jednotlivé počty z klubů jsou dány tím, kolik

hráčů se zúčastnilo dotyčného tréninku, který jsem navštívil. Také můžeme díky těmto datům následně porovnat časové vytížení hráčů v určitých klubech. Po projití kompletního výzkumu by mělo být možné i zodpovědět, zda jednotlivé kluby ovlivňují trávení volného času svých hráčů.

Otázka č. 7. Kolik klubů jste vystřídal?

Zároveň mě v mém dotazníkovém šetření zajímalo, kolik florbalových klubů již respondenti vystřídali. Zde byly výsledky celkem překvapující, jelikož hned 35 odpovědí bylo, že již dvakrát vystřídali svůj klub. Dokonce třikrát změnilo svůj tým, respektive přestoupili, nebo šli hrát na hostování do jiného klubu. Celkem tak učinilo 19 hráčů. Respondentů, kteří vystřídali svůj florbalový oddíl pouze jedenkrát, je 26 a 17 respondentů ještě nikdy nezměnilo svůj oddíl.

Zde musíme vzít v úvahu, že padesátka hráčů již florbal hraje přes sedm let a tak je celkem pochopitelné, že nějaké změny čas od času přijdou. Ale dle mého názoru jsou výše uvedená čísla ve střídání oddílů vysoká a může to poukazovat na spokojenost hráčů s úrovní tréninků, ale i zázemím a dalšími okolnostmi v různých klubech. Zkoumat kvalitu a vyspělost jednotlivých klubů ovšem není cílem našeho výzkumu, i když by to mohlo být velmi zajímavé.

Otázka č. 8. Jakou soutěž aktuálně hraje?

Poslední otázka v části základní charakteristika jedince byla, v jaké soutěži hráči působí. To je důležité zjistit s ohledem na náročnost soutěže a tím pádem časovou náročnost na její přípravu. Různé soutěže mají odlišné herní systémy, kdy některé se hrají téměř každý víkend a jiné mají své turnaje přibližně jednou za dva týdny. V některých soutěžích se hraje jedno utkání za den, tudíž se v hrací víkend odehrává jedno utkání v sobotu a další v neděli. Naopak jiné soutěže odehrají oba zápasy v jeden den. Vědět, v jaké hraje hráč soutěži je důležité i z toho pohledu, že regionální soutěže, nejsou zdaleka tak náročné oproti celostátním, především z dopravního a časového hlediska.

Bohužel nám výsledky bude dost zkreslovat fakt, že řada hráčů nastupuje ve více soutěžích, ale i zde bude rozdíl, zda působí například v B týmů svého klubu ve stejné kategorii, nebo je nasazován a sbírá zkušenosti o kategorii výše. Navíc ve věkovém rozmezí mého výzkumu se nacházejí hráči, kteří jsou ještě věkově v kategorii starších žáků a zároveň zde jsou hráči, kteří jsou posledním rokem juniory.

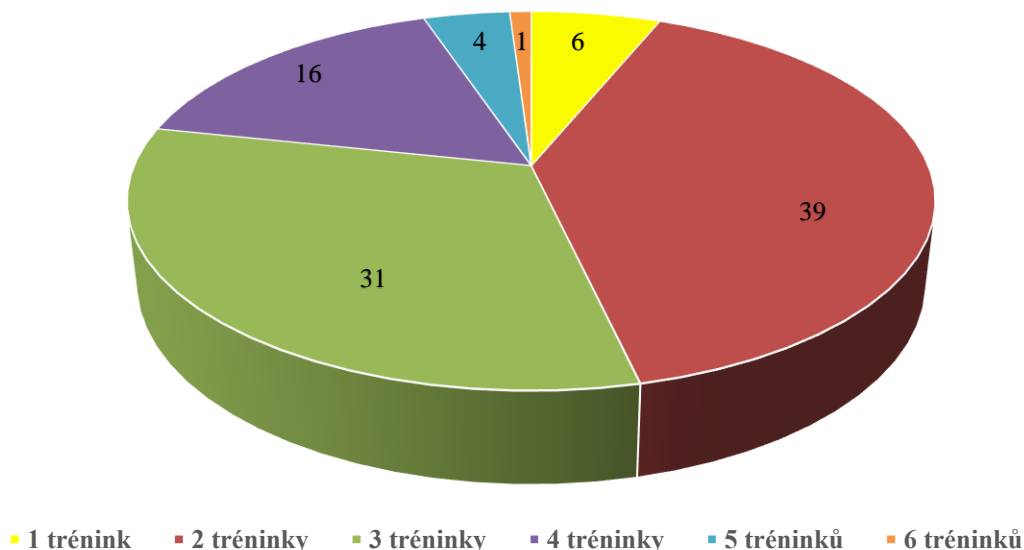
Z výsledků vyplněných dotazníků můžu říci, že více jak 65% respondentů hraje celostátní soutěže. Tudíž náročnost na zápasové vyčerpání a dopravu u většiny hráčů z mého výzkumu bude vyšší. Zároveň soutěž nejvíce zastoupená mezi mými respondenty je 1. liga dorostenců. V této soutěži se hrají zápasy zhruba jednou za dva týdny o víkendu, kdy tým odehraje v jeden den dvě utkání a druhý den již má volno. Obdobně je na tom i 2. liga juniorů a 1. liga juniorek. Mohli bychom říci, že těmto respondentům zabere zápasové vyčerpání jeden den za čtrnáct dnů. Ovšem řada z nich nastupuje současně i v jiných soutěžích, které se většinou hrají stejným systémem s tou výjimkou, že náročnost na dopravu není tak velká. Tudíž dle mého mínění je blíže pravdě, že hrají florbalové utkání vždy jednou za týden o víkendu. Zde je důležité poznamenat, že tyto zápasy turnajového typu, se hrají časově 3x 15 minut čistého času, tudíž jsou o 15 minut hry kratší než dle oficiálních mezinárodních pravidel, které jsem popisoval v kapitole Charakteristika florbalu. Je to s ohledem na to, že hráči hrají dvě utkání v jeden den a často mají mezi zápasy pauzu pouze jedno utkání jiných týmů, tudíž přibližně hodinu a půl.

Naopak hráčům nastupujícím již v dospělých kategoriích na republikové úrovni zabírají utkání podstatně více času. Nejen že samotná utkání jsou o 15 minut delší, ale také se hraje vždy pouze jedno za den. K tomu je nutné přičíst předzápasovou přípravu, která je na vyšší úrovni než u zmiňovaných zápasů turnajového typu. Navíc při cestování po republice velká část klubů volí ušetření nákladů na cestu a přespává v místě, kde utkání odehrají, mají-li to blíže druhý den na další utkání. Ovšem toto platí pouze u hostujících zápasů, což je půlka sezóny. Respondentů, kteří ve svých odpovědích zaznamenali, že působí buď v Divizi mužů či 1. lize žen však bylo jen 9. Zde se nabízí prostor pro řadu dalších otázek a průzkumů, například jak samotní hráči berou přechod do těchto časově více náročných soutěží. Ale pro tento výzkum je důležité zjištění, že naprostá převaha respondentů hraje utkání turnajovým systémem a tak florbalové zápasy během svého volného času hrají zhruba jednou týdně o víkendu. Podrobnější přehled by nám však měly dát výsledky především z druhé části dotazníku, kde byly vytvořeny otázky konkrétně zaměřené na florbal a čas mu věnovaný.

2.4.2 Čas strávený florbalem

Otázka č. 9. Kolik tréninků týdně máte v soutěžní sezóně na hřišti?

Počet tréninků týdně na hřišti v sezóně

Graf číslo 6 - Počet tréninků týdně na hřišti v sezóně

Z grafu č. 6 lze jasně říci, že naprostá většina trénuje v hale na hřišti během sezóny 2x – 4x týdně. Ve všech pěti klubech kde působí moji respondenti má tréninková jednotka v hale na hřišti hodinu a půl. Když si k tomu připočítáme včasnou připravenost na trénink s převléknutím, umytím po tréninku, dopravou na a z tréninku, můžeme bez pochyby říci, že trénink a vše s ním spojené zabere hráčům minimálně dvě hodiny času, samozřejmě pokud nebydlí hráč v bezprostřední blízkosti tréninkové haly. Florbalová sezóna se odehrává od září do dubna, což činí osm měsíců v roce. Vezmeme-li, že průměrně za týden mají florbalisté tři tréninkové jednotky, tak nám vychází přibližně 96 tréninků na hřišti v sezóně.

Otázka č. 10. Kolik kondičních tréninků týdně máte v soutěžní sezóně v posilovně?

V této otázce jsem se zajímal, jestli kromě tréninků na hřišti mají hráči v sezóně i organizované tréninky v posilovně. Zde se ukázalo, že 74 hráčů nemá ve svém klubu organizované tréninky v posilovně během soutěže. Avšak 19 respondentů uvedlo, že mají jeden trénink týdně v posilovně. Díky předešlým otázkám vím, že se jedná o ty působící

v IBK Hradec Králové, tedy pouze o dívky. I ze své praxe vím, že klukům se doporučuje, aby i mimo florbalové tréninky na sobě pracovali a navštěvovali například posilovnu. Aby byl výčet výsledků kompletní, ještě doplním, že čtyřikrát bylo uvedeno, že mají dvakrát týdně trénink v posilovně, ale myslím si, že se jedná spíše o individuální přípravu některých hráčů.

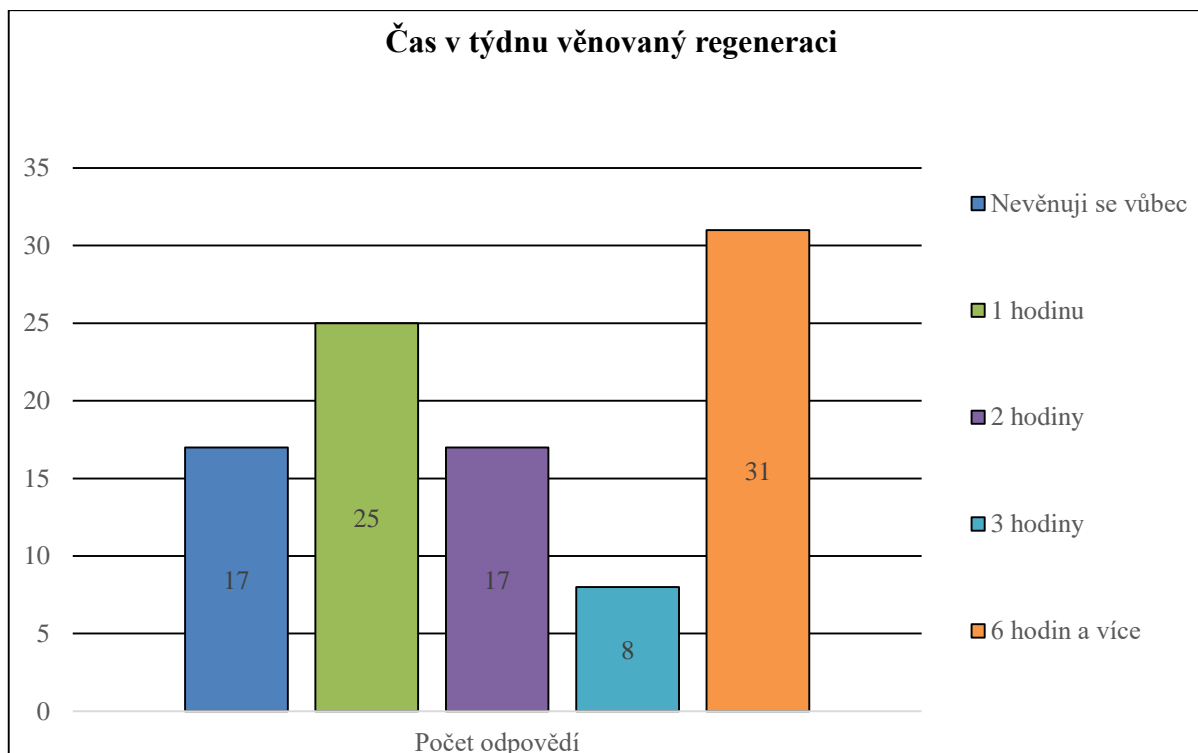
Otázka č. 11. Kolik tréninků týdně máte mimo sezónu a kde?

Samozřejmě bylo potřebné zjistit, jak na tom jsou hráči florbalu i mimo sezonní období, kolikrát týdně trénují a kde jejich tréninky probíhají. Jelikož se jednalo o otázku otevřenou, byl zde velký prostor pro respondenty a máme zde celou řadu různých odpovědí. Velká část odpovídajících se však shodla, že mají mimo sezónu dva tréninky týdně a to buď střídavě jednou v hale a podruhé na venkovních sportovištích, nebo odpovídali, že pouze venku. Přičemž venku bývá nejčastěji na atletickém ovále. Často byli respondenti konkrétní a psali, kde přímo jejich tréninky probíhají, ovšem to není pro výzkum podstatné. Cílem bylo zjistit, kolik přibližně času zabírá organizovaný trénink na přípravu florbalu mimo soutěžní období.

Třetí nejčastější odpovědí byla individuální příprava, tudíž že se hráči připravují samostatně, případně mají od svých trenérů předepsané tréninkové plány, co mají cvičit a na čem přes léto nejvíce zapracovat. Mezi odpověďmi se našli i další tréninkové praktiky přes léto. Spíše se jednalo o to, co hráči dělají samostatně pro sebe než organizované tréninky jejich klubů, jednalo se především o bazén, posilovnu, jízdu na kole a další. Tato otázka nám mírně napověděla, že určitě jsou hráči, kteří na sobě individuálně pracují a využívají svůj volný čas aktivně k tomu, aby se posunuli na vyšší úroveň a dále se zlepšovali. Ovšem zda jsou takto zodpovědní i v průběhu soutěžní sezóny, bychom měli zjistit až z dalších otázek, zaměřené právě na trávení jejich volného času během celého roku.

Otázka č. 12. Kolik času týdně věnujete regeneraci, rehabilitaci?

Pro hráče florbalu je velmi důležitá kompenzací zátěže kvůli jednostrannému zatížení. Z hlediska naší práce je důležité zjistit, kolik přibližně času týdně hráči věnují potřebné regeneraci a rehabilitaci, což je pro ně velmi důležitá oblast, například pro prevenci před zraněním.

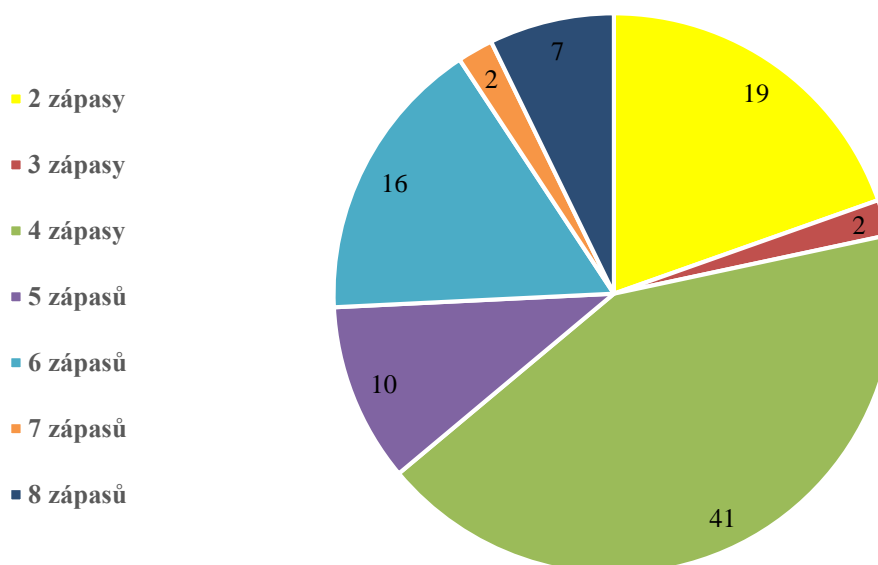
Graf číslo 7 - Čas v týdnu věnovaný regeneraci

Hráči se u této otázky hodně rozcházel, což můžeme vidět v grafu číslo 7. Největší množství odpovědí jsem nasčítal do kategorie šest hodin a více, což hodnotím velmi kladně, jelikož 32% hráčů nepodceňuje tuto součást sportovního života a věnuje jí svůj čas. Když sečteme odpovědi těch, kteří regenerují jednu hodinu týdně, či respondentů, kteří se jí nevěnují vůbec, dojdeme k číslu 41. To je přibližně 42% respondentů, což už bohužel tak pozitivní není a přisuzuji to menší znalosti, jak je kompenzace a regenerace po sportovním výkonu důležitá. Pozitivní na tomto je alespoň fakt, že 25 z nich se věnuje regeneraci alespoň jednu hodinu týdně a 17 respondentů se jí věnuje dvě hodiny v týdnu, což už vychází průměrně na více než 15 minut denně.

Otázka č. 13. Kolik zápasů hrajete za měsíc?

Tato by nám měla potvrdit zjištění, ke kterému jsme došli na základně zodpovězené otázky, v jaké soutěži hráči působí. Ta nám naznačila, že většina hráčů odpovídajících v tomto výzkumu, má zápasy jednou týdně o víkendu.

Počet zápasů za měsíc

Graf číslo 8 - Počet zápasů za měsíc

Avšak jak můžeme vidět v grafu č. 8, nejvíce hráčů odehraje za měsíc 4 zápasy. Což při turnajovém způsobu soutěží, kdy se odehrávají dvě utkání za den, znamená vytíženost pouhých dvou dnů v měsíci během víkendů. Celkově pět a více zápasů za měsíc odehraje 35 respondentů, což mě osobně trochu překvapilo, jelikož jsem čekal větší zápasovou vytíženost u hráčů tohoto věku.

Otázka č. 14. Podílíte se v klubu i na jiné činnosti?

Jelikož již jsem zjistil přibližný čas, jaký hráči věnují tréninkům a zápasům, zajímal jsem dále o to, zda se podílí na jiné činnosti ve svých oddílech a případně na jaké. Došel jsem ke zjištění, že 61 z nich se vůbec nepodílí na jiné činnosti v klubech, kde působí. Zbýlých 36 respondentů, kteří odpověděli kladně, pak vykonávají nejčastěji funkci asistenta trenéra, trenéra mládeže, nebo se podílí na organizační práci v klubu. Přesný počet odpovědí můžete vidět v tabulce č. 1.

Podíl na organizační práci	17
Asistent trenéra	11
Trenér žactva	8

Tabulka 1- Funkce vykonávané v oddílech

Otázka č. 15. Máte licenci rozhodčího?

Velmi důležitou součástí florbalu jsou i rozhodčí, proto je vyžadováno, aby každý oddíl registrovaný u Českého florbalu disponoval určitým počtem rozhodčích. Dále jsou rozhodčí jako jedni z mála ve florbalu za svou práci finančně odměňováni. Přesto počet rozhodčích v některých regionech není dostačující a je snaha vychovávat nové nadějně adepty na řízení florbalových utkání. Samozřejmě rozhodčí prochází potřebným školením, absolvují různé semináře a mají další řadu povinností. I proto je práce rozhodčího časově náročná a není snadné pro aktivní hráče ji zařadit do svého volného času. Z respondentů vyplňujících tento výzkum má **licenci rozhodčího 7** z nich, tudíž se jedná o celkem malý počet. Navíc vytiženost jednotlivých rozhodčích je individuální, dle počtů dnů daných k nominaci na utkání, tudíž nám tato otázka blíže nespecifikuje, jaký čas jedinci stráví při této činnosti ve svůj volný čas.

Otázka č. 16. Je pro Vás florbal zdrojem příjmů?

Předposlední otázka druhé části dotazníku měla za cíl zjistit, zda je pro hráče florbal i zdrojem finančních příjmů. Zde valná většina zvolila možnost „ne“, ovšem 15 odpovědí zde bylo kladných. To až překvapivě přesně odpovídá počtu rozhodčích a trenérů mládeže, jak nám ukázali předchozí odpovědi. Je tedy nanejvýš patrné, že pouze z hraní florbalu žádný hráč účastníci se toho výzkumu finanční příjem nemá. Ale existují další možnosti, jak hráči mohou získat finanční prostředky působením u florbalu.

Otázka č. 17. Považujete čas strávený florbalem (zápasy, tréninky) za svůj volný čas?

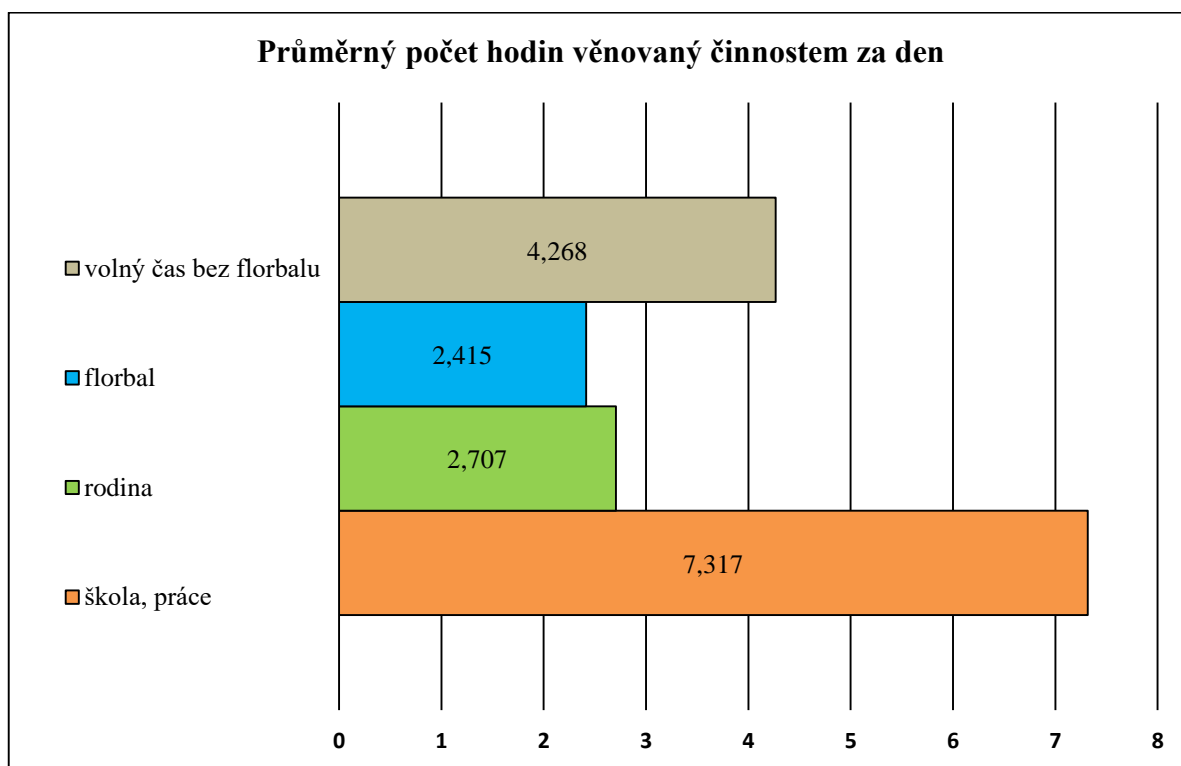
Na závěr části věnující se florbalu jsem považoval za důležité zjistit, zda odpovídající považují čas strávený florbalem za svůj volný čas a zda je pro ně zábavou. Pouze čtyři jedinci uvedli negativní odpověď, že pro ně florbal není zábavou v jejich volném čase. Proto by zde nemělo hrozit zkreslení výsledků, jelikož zbytek respondentů považuje čas strávený florbalem za svůj volný čas a podle toho také vyplňovali i následující odpovědi.

2.4.3 Volnočasové aktivity

Otázka č. 18. Kolik času věnujete jednotlivým činnostem denně (v hodinách)?

Jedna z nejdůležitějších otázek pro výzkum byla, kolik průměrně hodin věnují respondenti jednotlivým činnostem za den. Zajímalo mě, kolik času věnují škole či práci (i s domácí přípravou), rodině (včetně „pomoci“ doma), florbalu a také volnému času

bez florbalu. Zbývající čas je pak považován, za čas věnovaný spánku a odpočinku. Průměrné hodnoty jednotlivých činností můžete vidět v grafu č. 9, jedná se o průměrný čas v hodinách za den.

Graf číslo 9 - Průměrný počet hodin věnovaný činnostem za den

Z grafu č. 9 nám vychází i přibližný volný čas našich respondentů, který získáme sečtením prvních dvou hodnot. Volnému času se v průměru respondenti věnují cca 6,7 hodin za den. Z toho nám pak vyplývá, že florbal jim z volného času zabere zhruba 36 %. Logicky nejvíce času zabírají školní či pracovní povinnosti. Sečteme-li všechny hodnoty z grafu č. 9 a odečteme je od 24 hodin, zbyde nám 7, 293 hodin, což považují za zbývající čas věnovaný spánku a odpočinku.

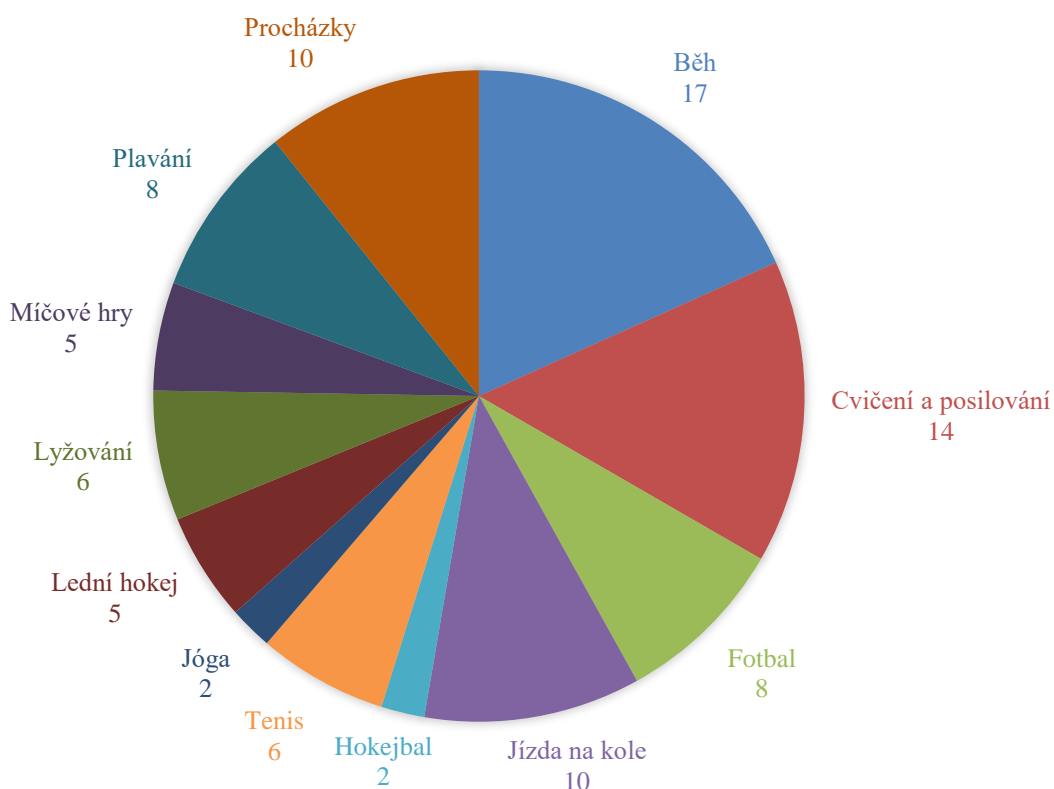
Otázka č. 19. Děláte aktivně ještě něco jiného než florbal?

Touto otázkou bylo myšlené, zda se respondenti věnují jinému sportu, tancování, sezónní turistice, zpěvu, hře na hudební nástroj nebo zda mají pravidelnou brigádu. Mírně navrch měli kladné odpovědi, tudíž že dělají aktivně i něco jiného krom florbalu, kterých bylo rovných 50. Mezi nejčastěji specifikované činnosti patřil jiný sport a hra na hudební nástroj. Mezi zbývajícími odpovědi se dali najít činnosti, jako jsou brigáda, posilování, učení cizích jazyků, tanec a kreslení.

Otázka č. 20. Trávíte volný čas aktivním pohybem? (např.: jiný sport, sezónní turistiku, tanec, procházky – chůze)

Na rozdíl od předešlé otázky je zde myšlen především aktivní pohyb, ať již se jedná o sport, turistiku či pohyb v práci. Z našich 97 respondentů 33 jich uvedlo, že netráví svůj volný čas aktivním pohybem. Naopak 64 z nich odpovědělo pozitivně a konkrétněji i specifikovali své pohybové aktivity. Podrobné aktivity, které odpovídající uvedli, si můžete prohlédnout v grafu č. 10. Jedná se vždy o počet, kolikrát daná činnost byla uvedena, jelikož někteří odpovídající napsali více aktivit, je celkový počet aktivit vyšší než kladných odpovědí na otázku.

POHYBOVÉ AKTIVITY BEZ FLORBALU

Graf číslo 10 - Pohybové aktivity bez florbalu

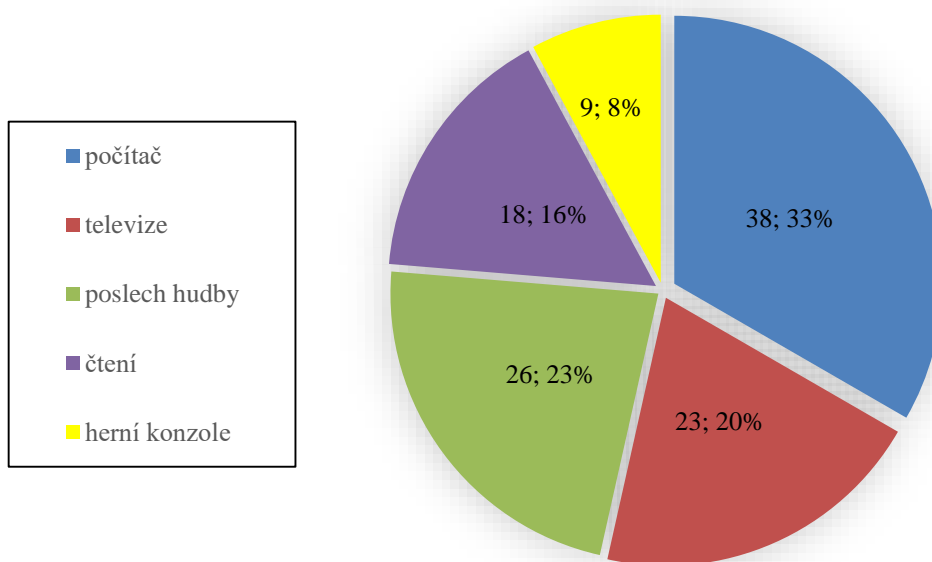
Co se týká časové vytíženosti jednotlivých aktivit, zde respondenti uváděli různá časová rozmezí od jedné hodiny týdně až po sedm hodin za týden. Nejvíce se však shodovali na tom, že svým pohybovým aktivitám bez florbalu věnují přibližně dvě až tři hodiny za týden. Zároveň výzkum potvrzuje využívání současných moderních trendů mezi pohybovými aktivitami, jimiž jsou běhání a různé druhy cvičení a posilování, ať již ve fitcentrech nebo formou domácího cvičení. Dále respondenti uváděli nejčastěji jízdu

na kole a pěší turistiku, která mě osobně mezi odpověďmi trochu překvapila, jelikož jsem jí u této věkové kategorii nečekal mezi nejčastějšími aktivitami.

Otázka č. 21. Trávíte volný čas pasivně? (např.: TV, PC, čtení)

Také jsem zjišťoval, jak florbalisté tráví svůj volný čas pasivně. Pasivně netráví svůj volný čas 12 florbalistů v našem výzkumu, zbylých 85 tráví alespoň část ze svého volného času pasivně. To samozřejmě není nijak zarážející, proto jsem se spíše zajímal, jaké nejčastější činnosti vykonávají.

Pasivní činnosti ve volném čase

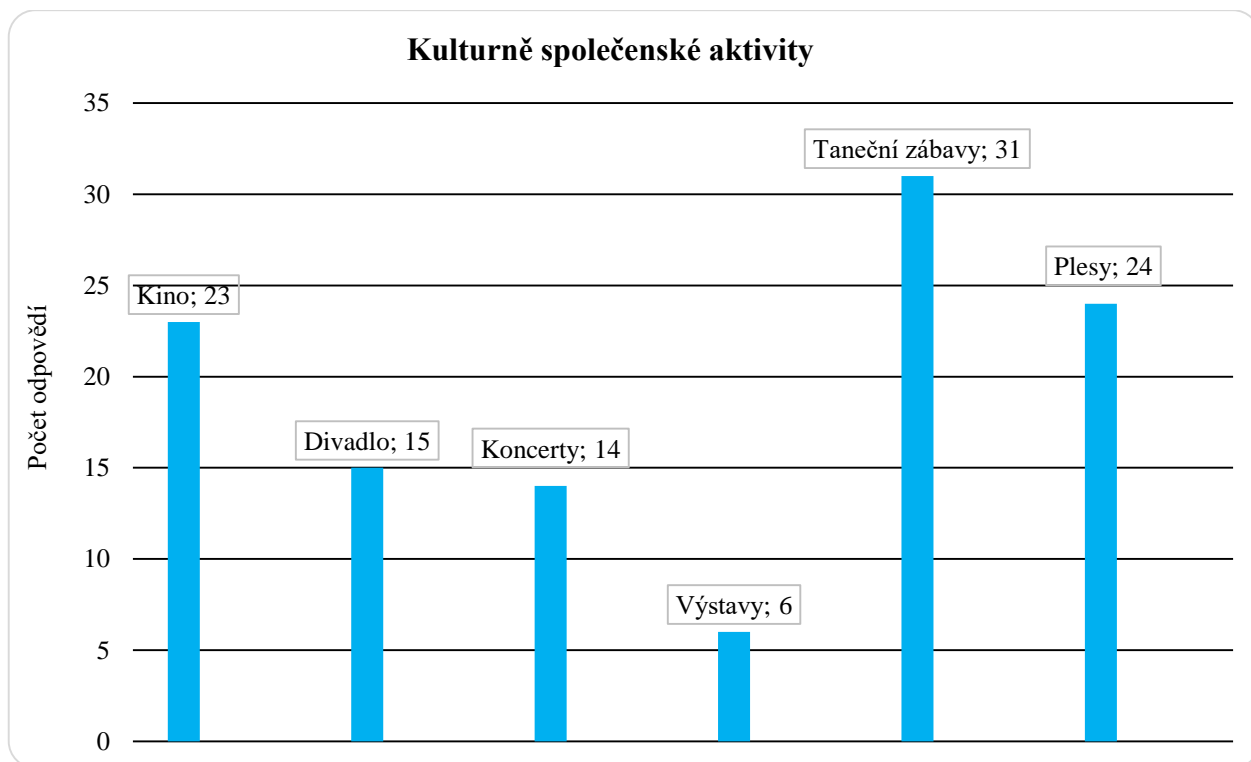

Graf číslo 11 - Pasivní činnosti ve volném čase

Mezi nejčastější pasivní činnosti u mladých florbalistů patří počítač, nespadá však do toho práce na počítači spojená se školou či prací. Jde především o prohlížení na internetu a chatování s přáteli. Další nejčastější odpovídané činnosti jsou poslech hudby, sledování televize, čtení a herní konzole. Podrobný počet kolikrát se daná činnost objevila v dotaznících, můžete vidět v grafu č. 11, opět respondenti u této otázky mohli vybrat více možností a proto je počet odpovědí větší než počet respondentů.

Otázka č. 22. Navštěvujete pravidelně „kulturně společenské“ akce?

V jedné z posledních otázek výzkumu, jsem se zajímal, zdali respondenti pravidelně navštěvují kulturně společenské akce, případně jaké jsou u nich nejoblíbenější. Nejčastější odpovědi jsem opět vložil do grafu č. 12 pro větší přehlednost.

Graf číslo 12 - Kulturně společenské aktivity

Florbalisté si kulturně společenských aktivit dle počtu odpovědí zúčastňují hojně, nejvíce oblíbené jsou taneční zábavy. Na druhém a třetím místě jsou pak s téměř shodnými výsledky návštěvy plesů a kina. Výrazněji méně pak byla zmiňována divadla a koncerty. A nejméně oblíbenou činností mladých florbalistů z uvedených kulturních aktivit je návštěva výstav.

Otázka č. 23. Kolik času denně trávíte povídáním s kamarády, přáteli? Myslím tváří v tvář. Uveďte v minutách.

Poslední dobou je obecný předpoklad, že mladí lidé spolu čím dál tím méně komunikují osobně, takzvaně „tváří v tvář“ a většinou své rozhovory vedou přes různé sociální sítě. Zajímalo mě tedy, jak se tento trend projevuje u mladých florbalistů, kteří jsou díky svému sportu zvyklí komunikovat se svými spoluhráči osobně, nebo by k tomuto měli být vedeni, jelikož vzájemná komunikace mezi spoluhráči je u tohoto kolektivního

sportu nezbytná. Výsledky této otázky jsou znázorněné v tabulce č. 2, kde je porovnávám s výsledky z následující otázky.

Otázka č. 24. Kolik času denně trávíte na sociálních sítích? Uveďte v minutách.

Jak již bylo zmíněné v předešlé otázce, zajímal jsem se o poměr času stráveného na sociálních sítích a osobní komunikací respondentů. V tabulce číslo 2 můžete vidět porovnání, jak nejčastěji odpovídali respondenti na otázky týkající se osobní komunikace a času stráveného na sociálních sítích.

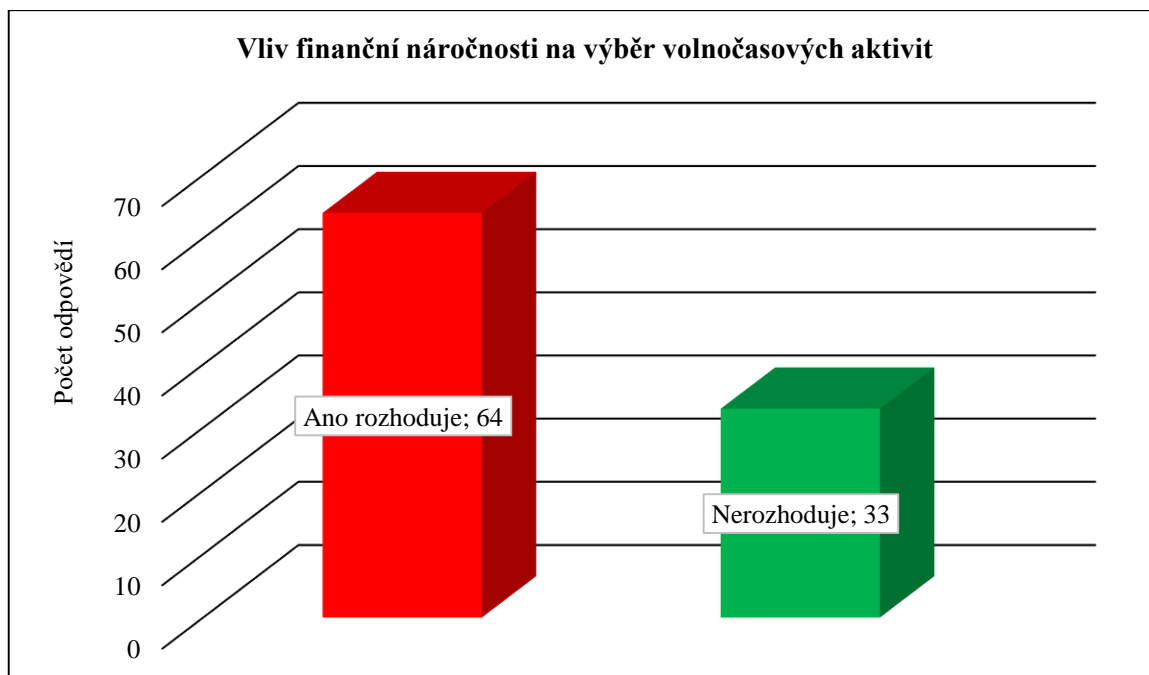
Kolik stráví času za den?	60 min. a méně	120 min.	240 min.	360 min.	480 min. a více
povídáním s přáteli	25	20	20	13	19
na sociálních sítích	20	25	21	19	10

Tabulka 2 - Porovnání času na sociálních sítích s osobní komunikací

Ačkoliv vyrovnanost počtů odpovědí u jednotlivých časů je velká, spočítáme-li průměrný čas strávený povídáním s přáteli, vychází nám vyšší hodnota než průměrně strávený čas na sociálních sítích. Dle tabulky nám vychází průměr větší přibližně o 17 min, ovšem v tabulce jsem rozdělil odpovědi do časových rozmezí. Když vezmeme samotné hodnoty, které zaznamenali respondenti, je průměr povídání s přáteli za den 233 minut, což je o 22 minut větší než průměrný čas za den na sociálních sítích.

Otázka č. 25. Ovlivňuje Váš výběr volnočasové aktivity její finanční náročnost?

Předposlední otázka nám zjišťuje, zda při výběru své aktivity ve volném čase je pro ně rozhodující finanční náročnost. Florbal je sám považován za sport, který si zvolí velká část zájemců právě kvůli menší finanční náročnosti, proto považuji za zajímavé zjistit, zda hráči florbalu ve svých dalších aktivitách ve volném čase zohledňují finanční náročnost.

Graf číslo 13 - Vliv finanční náročnosti na výběr volnočasových aktivit

Jak můžete vidět v grafu č. 13 výsledek u této otázky, byl víceméně jednoznačný a téměř dvojnásobné množství odpovědí bylo, že peněžní zátěž u určité volnočasové aktivity má vliv při rozhodování u mladých florbalistů.

Otázka č. 26. Doplňte cokoliv, co Vás o sobě a volném čase napadne?

Na úplný závěr dotazníků byla nepovinná otázka, kde mohli odpovídající napsat, cokoliv je osobně o volném čase napadne. Sešly se celkem zajímavé odpovědi. Nejčastěji se však objevovaly názory, že rádi svůj volný čas využívají ke sportu a aktivnímu pohybu, který je baví. Ale také zároveň, že mají málo volného času. Zde jsou některé nejzajímavější odpovědi:

Sport mě baví, ať už jde o jakýkoliv druh sportu. Každá sportovní činnost, kterou dělám, mě musí bavit a musím v ní vidět smysl.

Ráda svůj volný čas trávím sportem či pohybem, nejraději v přírodě, ale studuji technickou VŠ a proto většinu času trávím u PC u domácích úkolů ze školy - výpočty, výkresy. Mám u toho zapnutý Facebook, ale aktivně ho nevyužívám.

Miluju florbal, dávám mu hodně času, hrozně rád sportuju, doplňkové sporty a další druhy cvičení, které jsou nedílnou součástí přípravy.

Nemám moc Volného času, protože trénuji za dorost i juniory někdy.

Ráda něco podnikám, sportuju a nerada sedím doma.

2.5 Vyhodnocení hypotéz

H1: Alespoň 60% florbalistů tráví každý den minimálně dvě hodiny ze svého volného času pasivně a vybírá si receptivní volnočasové aktivity, jako jsou například sledování televize či práce na počítači.

Hypotéza č. 1 se POTVRDILA.

Na první hypotézu nám odpovídají výsledky z otázek, zabývající se celkovým časem věnovaným jednotlivým činnostem (otázka č. 18), zda respondenti tráví pasivně svůj volný čas a jaké pasivní aktivity si vybírají (otázka č. 21), či si naopak vybírají aktivní aktivity (otázka č. 20) a také kolik času denně stráví na sociálních sítích (otázka č. 24). Jak můžeme vidět v grafu č. 9, florbalisté uvedli, že průměrně mají přibližně 4,3h volného času bez florbalu za den. Dá se tedy předpokládat na základě objemu volného času a výsledků na otázku č. 21, kde okolo 88% respondentů uvedlo kladnou odpověď na pasivní trávení volného času, že alespoň část z volného času bez florbalu využívají pro pasivní trávení volného času. Nejčastější pasivní aktivity florbalistů nám ukázal graf č. 11, kdy nejvíce času stráví u počítače, při poslechu hudby, nebo sledováním televize. Při stanovení této hypotézy jsem vycházel z výzkumů od Saka (1996, 1998), kde nejčastější aktivitou bylo sledování televize, což se však v mém výzkumu nepotvrdilo, ale pro nás je podstatné, že florbalisté tráví alespoň část ze svého volného času pasivně a není již důležité, zda u televize či počítače. Navíc z odpovědí i víme, že 33 respondentů dává přednost pasivnímu trávení volného času a 52 se jich snaží kombinovat aktivní i pasivní aktivity. Správnost této hypotézy nám dokládá i tabulka č. 2 kde můžeme vidět čas strávený na sociálních sítích dle počtů odpovědí respondentů. Přičemž více než 77% z nich uvedlo, že stráví na sociálních sítích více než 120 minut za den.

H2: Výběr volnočasové aktivity je ovlivněn alespoň u 20 % finanční situací jedinců.

Hypotéza č. 2 se POTVRDILA.

Hypotézu, zda finanční náročnost aktivity má vliv na její výběr u více než 20% odpovídajících, nám zodpovídá především předposlední otázka dotazníku, která přímo zjišťuje, zda finance ovlivňují florbalisty při výběru aktivit ve volném čase (otázka

č. 25). Částečně nám do této hypotézy zasahuje i florbal jako zdroj finančních příjmů (otázka č. 16), kde 15 respondentů uvedlo, že mají z florbalu určitý finanční příjem. Jak již jsem popisoval v předešlé kapitole shrnující výsledky, tak se s vysokou pravděpodobností nejedná o příjem za hraní florbalu, ale za jinou činnost provozovanou u tohoto sportu, ovšem i tak se jedná stále o činnosti ve volném čase. Ovšem to nám jen okrajově zasahuje do H2, jelikož lze předpokládat, že florbal si volí i velká část zájemců kvůli menší finanční náročnosti na rozdíl od jiných podobných sportů, navíc pokud je možnost si svojí zábavou určitým způsobem přivydělat, tak toho někteří využívají. H2 nám však zcela potvrzují výsledky z grafu č. 13, kdy ovlivňuje finanční náročnost volnočasové aktivity její výběr až 64 respondentů, neboli 66% z celkového počtu všech odpovídajících v tomto výzkumu.

H3: Více než polovina respondentů průměrně věnuje florbalu minimálně 40 % z jejich celkového volného času.

Hypotéza č. 3 se NEPOTVRDILA.

Tento předpoklad nám pomáhá potvrdit či vyvrátit celá řada otázek z dotazníku. Nejpersvědčivější odpověď na tuto hypotézu nám však dává především graf č. 8 a částečně i grafy č. 4, 6, 8 a tabulka č. 1. Graf č. 4 nám ukazuje, jak dlouho již hráči hrají florbal, což nám umožňuje zjistit, zda florbal není jen momentální krátkodobá zábava. Ale jak jste si sami mohli prohlédnout v grafu č. 4, více než polovina hráčů odpovídající ve výzkumu se florbalu věnuje již 7 let a více. Dále z grafu č. 6 víme tréninkové zatížení florbalistů, kdy mají průměrně tři tréninkové jednotky v týdnu na hřišti. Volný čas o víkendu věnovaný florbalu nám prozrazuje graf č. 8, který zjišťuje počet zápasů. Z vlastní praxe a předpisů soutěží, v nichž hráči mého výzkumu nastupují, vím, že se zápasy odehrávají pouze o víkendech, případně ve státní svátek náležící k víkendu a hrají se turnajovým způsobem, jak již jsem vysvětloval v předešlé kapitole. Tudíž nám výsledek této otázky prozrazuje přibližný čas, jaký zabírá florbal volný čas o víkendu. Více než polovina hráčů, konkrétně 62 z nich, dle jejich odpovědí odehraje 4 nebo méně zápasů za měsíc, což představuje dva dny v měsíci. Z tabulky č. 1 víme počet respondentů, kteří vykonávají ve svých oddílech další činnost spojenou s florbalem, přičteme-li k nim 7 rozhodčích (otázka č. 15) dostaneme 43 hráčů, kteří vykonávají ve florbalu i další činnosti. Jak již víme z grafu č. 8, kde máme zaznamenán průměrný volný čas za den i čas, který v průměru florbalisté věnují florbalu, načež nám vychází, že florbal denně zabere respondentům 36% z jejich volného času a tudíž popírá H3. Dále více než polovina florbalistů má

zápasové zatížení pouze 2 dny ze 7 a předpokládám, že ani o víkendech florbal nedosahuje 40% z času jedinců pro volný čas. A více činností ve florbalu se věnuje 43 hráčů, jelikož tento počet není větší než polovina, všech respondentů není důležité zjišťovat, jak velké zatížení jejich další činnosti ve florbalu obnáší a H3 se dle výsledků nepotvrdila.

Nakonec je však nutné poznamenat, že výsledky mého výzkumu slouží převážně k orientační představě o trávení volného času mladých florbalistů v Hradci Králové a nemají takovou vypovídající hodnotu v naší společnosti. Pro větší platnost výzkumu by bylo potřebné shromáždit větší množství nasbíraných dat od respondentů. Dále by bylo vhodné provedení výzkumu provést ve všech oddílech v Královohradeckém kraji, či se pokusit o celorepublikový sběr dat.

Dále se zde nabízí možnost zvolit jinou výzkumnou metodu. Mnou zvolená dotazníková forma nemusí být v některých ohledech zcela přesná a mohl by jej nahradit časový snímek, který by přesně určil čas věnovaný určitým činností. Ovšem u této metody jsem osobně měl obavu z návratnosti časových snímků, jelikož jejich časová náročnost na respondenta je podstatně vyšší.

Závěr

Volný čas můžeme chápat jako dobu, kdy nemusíme plnit žádné povinnosti, můžeme si svobodně zvolit své aktivity, jež nám přináší uspokojení a děláme je rádi. Ovšem každý jedinec si pod trávením tohoto času představí něco jiného. Volný čas nám v životě plní řadu důležitých funkcí a ovlivňuje náš životní styl, proto bychom jeho využití neměli podceňovat a měli vhodně volit způsob jeho trávení. Ještě více má způsob trávení volného času vliv na mládež v období dospívání, kdy si tato sociální skupina teprve dotváří svou identitu, určuje životní hodnoty a také často dochází k vyhraňování zájmů a potřeb. Právě v tomto období dochází z nejrůznějších důvodů k častým změnám zájmů u mládeže a objevování nových možností, mezi které mohou spadat i rizikové, sociálně patologické jevy, které mládež negativně ovlivňují. Aby k tomuto nedocházelo, je nutné jim nabídnout dostatek kvalitních možností pro trávení volného času, které je budou nejen bavit a naplňovat, ale dále rozvíjet a přinášet potřebné uvolnění po práci či studiu.

Cílem této práce bylo zjistit další volnočasové aktivity registrovaných hráčů florbalu v dorosteneckém věku v Hradci Králové a analyzovat zda svůj volný čas využívají aktivně ke svému dalšímu rozvoji. Dále zkoumá, jakou část volného času zabere mládeži věnující se florbalu samotný florbal a kolik jim zbývá bez něj. Výzkumné šetření se zaměřovalo i na chápání volného času samotnými hráči, zda vnímají florbal za svůj volný čas, ale také jakou formu trávení volného času uplatňují.

Nejprve jsme se v teoretické části seznámili se základními pojmy této práce, kdy byl definován volný čas, jeho historické chápání společností a především jaké plní funkce v životě dospívající mládeže. Dále se práce zabývá charakteristikou adolescentů a nejčastějších sociálně patologických jevů, které je mohou ohrožovat při trávení tohoto času. Poslední kapitoly teoretické části se věnovaly historii a vývoji florbalu, jeho charakteristice a pravidlům, ale také se zabývaly lokalitou, kde proběhl sběr dat pro výzkumné šetření, tedy Hradcem Králové a jeho okolím.

Cílem empirické části práce bylo zjistit pomocí dotazníkové metody, jaké další volnočasové aktivity – sportovní, kulturní, společenské vykonávají registrovaní hráči florbalu ve věku 14 – 19 let. Zároveň úkolem této části bylo stanovení hypotéz a na základě zjištěných dat jejich ověření.

Z dostupných výsledků a jejich analýzou se dospělo k mnoha zajímavým poznatkům a zároveň se i podařilo splnit cíl této práce. Ze zjištění můžeme konstatovat, že florbalisté ve většině správně považují florbal za součást trávení svého volného času. Na veškeré volnočasové aktivity včetně florbalu mají průměrně za den 6,7 hodin, přičemž 36% z tohoto času věnují florbalu. Čímž se také nepotvrdila hypotéza, že se nadpoloviční většina hráčů věnuje florbalu více než 40%.

Více než polovina mladých lidí věnující se florbalu, se ve svých dalších aktivitách bez florbalu snaží kombinovat pasivní i aktivní trávení volného času. Avšak zbývající část volí převážně pasivní trávení. Mezi nejčastější pasivní aktivity hráčů patří počítač, poslech hudby a také televize. Nejoblíbenější pohybové činnosti jsou běhání, posilování, pěší turistika a jízda na kole. Příležitostně se pak florbalisté účastní kulturně společenských aktivit, kdy nejčastěji navštěvují taneční zábavy, plesy a kino.

Celkově výsledky výzkumu dopadly dle předpokladů a potvrdili různé současné trendy, například že mladí lidé tráví velkou část ze svého volného času u moderních technologií, což se pak možná snaží kompenzovat dnes velmi oblíbenými pohybovými činnostmi, kterými jsou především běhání a posilování. Na druhou stranou mě však překvapilo, že mladí florbalisté stráví o pár minut více osobním povídáním s přáteli než na sociálních sítích, což je pozitivní zjištění.

Do budoucna se zde nabízí možnost provést nové, přesnější a širší šetření, kde by bylo možné, na základě doložených dat, porovnání různých lokalit a následně zjistit, zda způsob trávení volného času florbalistů je v různých lokalitách obdobný, čímž by se nabízelo srovnání, zda má vliv trávení volného času v dané lokalitě na herní výsledky ve florbalu. Další možností výzkumu je porovnání výsledků s ostatními sporty a zjistit zda svému hlavnímu sportovnímu odvětví florbalisté věnují stejné množství času jako například hokejisté či fotbalisté.

Závěrem lze konstatovat, že se podařilo splnit cíl práce a věřit, že dosažené výsledky poslouží kromě mě samotnému i dalším lidem zabývajícím se florbaelem, především pak trenérům, vedoucím oddílů, ale i rodičům současných či budoucích florbalistů. Dále pak široké veřejnosti zabývajícím se problematikou volného času a jeho způsob trávení současnou mládeží.

Seznam pramenů

1. DUMAZEDIER, Joffre. *Vers une civilisation du loisir*. Paris: Éditions du Seuil, 1962. 326 s.
2. HERTLOVÁ, H. In *Studenstská Socialia, Volnočasové aktivity – problém současné mládeže: sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové .. 2007*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 80-7041-247-X.
3. HODAŇ, Bohuslav, ČECH, Tomáš (ed.). *Volný čas a jeho současné problémy: sborník příspěvků přednesených na vědeckém symposiu v Olomouci ve dnech 20. a 21. května 2002*. Olomouc: Hanex Olomouc pro Fakultu tělesné kultury, c2002. ISBN 80-857-8337-1.
4. HODAŇ, Bohuslav a Tomáš DOHNAL. *Rekreologie*. Olomouc: Hanex, 2005. ISBN 80-857-8348-7.
5. HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8927-5.
6. KRATOCHVÍLOVÁ, Emília. *Pedagogika voľného času: výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2004. ISBN 80-223-1930-9.
7. KYSEL, Jiří. *Florbal: kompletní průvodce*. Praha: Grada, 2010. Sport extra. ISBN 978-80-247-3615-0.
8. MACEK, Petr. *Adolescence*. Vyd. 2., upr. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8747-9.
9. NYKODÝM, Jiří. *Teorie a didaktika sportovních her*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4042-4.
10. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-717-8295-5.
11. PETRUSEK, *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-718-4164
12. *Pravidla florbalu: pravidla a výklad: platné od 1. července 2010 : podle oficiálních pravidel florbalu IFF - International Floorball Federation*. Edice 2010. Praha: Česká florbalová unie, 2000. ISBN 80-239-0242-3.
13. PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-8579-2.
14. SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 80-722-9042-8.

15. STEBBINS, Robert A. *Serious leisure: a perspective for our time*. New Brunswick, N. J.: Transaction Publishers, c2007. ISBN 978-076-5803-634.
16. VÁŽANSKÝ, Mojmir. *Základy pedagogiky volného času*. 2. upr. a dopl. vyd. Brno: Print - Typia, 2001. ISBN 80-86384-00-4.
17. ŽUMÁROVÁ, M. Odráz volnočasových aktivit v životním způsobu mládeže. In *SOCIALIA* 2004, 1. vyd. Hradec Králové, Gaudeamus 2005, s. 19 – 23. ISBN: 80-7041-247-X

Internetové zdroje

1. *Česká unie sportu* [online]. Praha: LERIS.CZ s.r.o, 2013 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/o-nas/clenove-cus/statistika.html>
2. Český florbal. *Český florbal* [online]. Praha 4: OLC Systems s.r.o., 2014 [cit. 2016-07-01]. Dostupné z: <https://www.ceskyflorbal.cz/home>
3. Drnespor.eu: Prim. MUDr. Karel NEŠPOR, CSc. *Drnespor.eu: Prim. MUDr. Karel NEŠPOR, CSc.* [online]. Praha 8: Portál, 2011 [cit. 2016-07-09]. Dostupné z: <http://www.drnespor.eu/addictcz.html>
4. Hodnotové orientace dětí ve věku 6– 15 let. (online). Praha: Národní institut dětí a mládeže, MŠMT, 2011, cit. (2012- 02- 02). Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr/vyzkumy/236-hodnotove-orientace-deti-ve-veku-6-15-le.html>
5. VLČKOVÁ, M. (2013). Hradec Králové je opět obcí přátelskou rodině, Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/noviny-a-novinky/hradec-kralove-je-opet-obci-pratelskou-rodine>

Seznam tabulek

Tabulka 1- Funkce vykonávané v oddílech	43
Tabulka 2 - Porovnání času na sociálních sítích s osobní komunikací.....	49

Seznam grafů

Graf číslo 1 – Členská základna vybraných sportů.....	24
Graf číslo 2 – Věk respondentů	34
Graf číslo 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání	35
Graf číslo 4 – Kolik let hrají florbal	36
Graf číslo 5 - Počet respondentů z jednotlivých oddílů.....	37
Graf číslo 6 - Počet tréninků týdně na hřišti v sezóně	40
Graf číslo 7 - Čas v týdnu věnovaný regeneraci	42
Graf číslo 8 - Počet zápasů za měsíc.....	43
Graf číslo 9 - Průměrný počet hodin věnovaný činností za den	45
Graf číslo 10 - Pohybové aktivity bez florbalu.....	46
Graf číslo 11 - Pasivní činnosti ve volném čase	47
Graf číslo 12 - Kulturně společenské aktivity	48
Graf číslo 13 - Vliv finanční náročnosti na výběr volnočasových aktivit	50

Příloha

Dotazník

Vážení kolegové,

tento dotazník je součástí mé bakalářské práce, která představuje završení mého studia oboru Pedagogika volného času se zaměřením na tělesnou výchovu a sport na Univerzitě Hradec Králové. Cílem mé práce je zjistit náplň a strukturu volného času florbalistů ve věku čtrnáct až devatenáct let. Kolik volného času jim zabere veškerá florbalová tréninková příprava a zápasy, jaké další aktivity – společenské, kulturní, sportovní – vyhledávají aktivní florbaloví hráči. Budu rád, když budete mít zájem podílet se na mé práci tím, že dotazník vyplníte.

Dotazník je anonymní a bude sloužit pouze účelům bakalářské práce. Pokud budete mít zájem se s výsledky seznámit, budete je mít k dispozici u svého trenéra nebo přímo u mě.

Děkuji Vám za spolupráci.

Marek Čížek

student Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové

A. Charakteristika:

1. Kolik je Vám let?.....

2. Tvé pohlaví? Muž Žena

3. Dokončené vzdělání? : a) základní škola b) gymnázium c) odborná škola

d) odborné učiliště e) vysoká škola

4. Sociální status quo? : a) student b) pracující c) nezaměstnaný d) jiný:.....

5. Kolik let hrajete florbal? 6. Za jaký klub v současnosti hrajete florbal?.....

7. Kolik klubů jste vystřídal?

8. Jakou soutěž aktuálně hrajete?

B. Veškerý čas věnovaný florbalu:

9. Kolik tréninků týdně máte v soutěžní sezóně na hřišti?.....

**10. Kolik kondičních tréninků týdně máte v soutěžní sezóně v posilovně?
jinde?.....**

11. Kolik tréninků týdně máte mimo sezónu a kde?

12. Kolik času týdně věnujete regeneraci, rehabilitaci?

13. Kolik zápasů hrajete za měsíc?

14. Podílíte se v klubu i na jiné činnosti? Ne Ano Jaké?

- a) Trenér žactva
- b) Asistent trenéra
- c) Člen výboru klubu
- d) Podíl na organizační práci
- e) Podíl na manažerské práci
- f) Údržba hřiště apod.
- g) Jiná činnost.....

15. Máte licenci rozhodčího? Ne Ano Jakou?

16. Je pro Vás florbal zdrojem příjmů?

17. Považujete čas strávený florbalem (zápasy, tréninky) za svůj volný čas?

C. Jiné aktivity:

18. Kolik času věnujete jednotlivým činnostem denně (v hodinách)? Odhadněte průměrný čas denně. Zbývající čas budeme považovat za čas věnovaný odpočinku, spánku apod.

a) škola,..... práce (včetně domácí přípravy)

b) florbalu.....

c) rodina (včetně „pomoci“ doma)

d) volný čas bez florbalu

19. Děláte aktivně ještě něco jiného než florbal? Např. jiný sport, sezónní turistiku, tanec, hra na nástroj, zpěv, studium cizího jazyka, pravidelná brigáda, Ne Ano

Co? a) Kolik hodin týdně?

b)

c)

20. Trávíte volný čas aktivním pohybem? (např.: jiný sport, sezónní turistiku, tanec, procházky – chůze) Ne Ano

Jakým a) Kolik hodin týdně?

b)

c)

21. Trávíte volný čas pasivně? (např.: TV, PC, čtení) Ne Ano

Jak? a) TV b) PC

c) četba d) poslech hudby

e) mobilní telefon f) herní konzole

g) jinak, (jak) h) jinak, (jak)

22. Navštěvujete pravidelně „kulturně společenské“ akce?

a) Kino Ne Ano Jak často?

b) Divadlo Ne Ano Jak často?

c) Koncerty Ne Ano Jak často?

d) Výstavy Ne Ano Jak často?

e) Taneční zábavy Jak často?

f) Jiné, jaké?: Jak často?

23. Kolik času denně trávíte povídáním s kamarády, přáteli? Myslím tváří v tvář.

Uved'te v minutách:

24. Kolik času denně trávíte na sociálních sítích? Uved'te v minutách:

25. Ovlivňuje Váš výběr volnočasové aktivity její finanční náročnost? Ne Ano

26. Doplňte cokoliv, co Vás o sobě a volném čase napadne:

.....
.....
.....